יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען (פולע טאבעלע פון דער מלוכה-לאטעריע — זייט 3) הײַנט 10 זייטען

נײַער פֿאָלקסבלאַט

№ 289	Łódź, Niedziela, 17 grudnia 1933 r.	עלפטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, כ״ט כסלו תרצ״ד	№ 289

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

לעצטע ווערטער פון די פערמשפטע

אין דעם אונטערצינדן דעם דייטשן רייכסטאג

לייפציג, 16. (ספ. טעל.)

אנ׳אומגעריכטע זאך איז הײַנט געווען די צווייטע טאג פון׳ם פראקוראר באייסיוס, וועלכע האט קריטיקירט די אויספיהרען פון א״וו. דייפערט, וועלכער האט אנגעגעבן וואן די ליבען געווען העלפער אונטערצינדער. דער אונטער־צינדער — זאגט דער פראקוראר — האט געוואלט דורך דער שרפה רופען צו א בעוואפענטען אויפשטאנד, און דע״יבע מוז ער בעשטראפט ווערען דורכן טויט. הגם — זאגט ער ווייטער — אויפ׳ן פראצעס איז נישט דערוויזען געווארען אויף וואס פאר אנא׳פן טארגלער האט זיך בעטייליגט אינ׳ם אונטערצינדען, איז דער פאקט פון זיין שמועסען מיט וואן דע ליבען אין די קולוארען פון׳ם רייכסטאג א גענוגענדער בעווייז אין זיין שולד.

די דאזיגע הערקלערונג רופט ארויס גרויס פערוואונדערונג.

דער פארזיצער ווענדעט זיך צו וואן דע ליבען מיט דער פראגע צי האט ער וואס צו זאגען, און לויטער זאגט זיך אז פון מיין לעצט ווארט.

טארגלער ווידער דערקלערט אז ער וועט רעדען ערשט נאך די באלאגאצען.

אויף דער פראגע, צי דימיטראוו וויל רעדען ענטפערט דער לעצטער: — ס׳איז א קלארע זאך, הי פראצעדורע. איך וויל זיך קלאר און דייטליך ארויסזאגען.

ביי א פולשטענדיגער שטילקייט הויבט אן דימיטראוו זיין רעדע. עס פאלען ווערטער פון שארפער קריטיק — בעזונדערס געגען די בעשולדיגער.

— איהר האט מיר נישט געלאזט אויסזוהעלפען זיך א פערטיידיגער, זאגט דעם, וואס וועט דעם האבען זיך בעמיהט די גרעסטע קאפ־מענשען פון דער וועלט. צום אדוואקאט טייכערט, בין איך זיך מודה, האב איך נישט געהאט און האב נישט קיין צוטרוי, די סיבה דערפון איז: די פערהעלטענישען וואס הערשען איצט אין דייטשלאנד, איך גיב נישט צו קיין שום בעדייטונג צו דיין פערטיידיגונג,

איך שטעל פעסט אז קיין שום ריכטיגער פראצ׳עדישער, פוילישער אדער דייטשער קאמוניסט וואלט נישט פעהיג געווען צו בעגיין אזא כעט ברעכען, ווי אונטערצינדען דעם רייכסטאג, און דע ליבער איז מיין חוב צו פערטיידיגען די קאמוניסטען.

אין שייכות דערמיט וואס דימיטראוו אוגם אלע פארוואורפען וואס ווערען געמאכט די קאמוניסטען, ער גרייפט אן שטארק די העכשטע פערהעלטענישען, און ווערט אפט געשטערט אין זיין רעדע. ביני לביני גיט ער א זאג, אז ער אינטערעסירט זיך בעסער אין דעם פאליטישען סיסטעם, וואס הערשט אין ענגלאנד, ווי אין דעם, וואס הערשט אין דייטשלאנד״... לויט מיין מיינונג האט ליבע געהאט מיטהעלפער, ווער איז ער געווען: א קאמוניסט, צי אן אנארכיסט? איך האלט, אז ער איז נישט מעהר, ווי א צעבונטעווועטער לומפען־פראלעטאריער. קאמוניסטען טוען נישט אזוי, און שטעלען מיט שווייגען אומשולדיגע מענשען אין א פרייקרער לאגע... (ליבע לאכט בעת מעשה).

דימיטראוו זאגט ווייטער: — עס זענען צווישען הטילעריסטען בלתי ספק פאראן אויך אנשטענדיגע און פערטראויאונגסווערטע מענשען, אבער די וואס האבען דא עדות געזאגט קאן איך צו יענע נישט פערדעכענען. (א סקאנדאל פראטעסטען).

מיט איין ווארט — דימיטראוו האלט אן אין בעשולדיגען און רעמאסקירען.

ענדיגענדיג זאגט ער: — מיט דעם פארם פון׳ם פערשלאג, וואס דער פראקוראר האט ארויסגעטראגן בין איך נישט מסכים. אין דעם אורטייל דארף קלאר געזאגט ווערען: נישט ״צוליבן מאנגעל אין גענוגענדע בעווייזען״, נאר ״צוליב דער פולשטענדיגער אומשולדיגקייט״ ווערען מיר בעפרייט. אויך — אז ליבע זאל צערקענט ווערען אלס פערשטעער פון די ארבייטער־אינטערעסען און פונ׳ם דייטשען פראלעטאריאט און אז די, וואס האבען מיך און מיינע חברים ארעסטירט זאלען צוגעצויגען ווערען צו שטרענגער פעראנטווארטליכקייט. ווי אויך, אז מיר זאל אויף זייער חשבון בעשטימט ווערען די געהעריגע ענטשעדיגונג פארן אומגערעכטען אפ־בעהמען ביי מיר די פרייהייט און פאר דער פערלוירענער צייט.

פארזיצער שרייט: — גענוג דערמיט!.. ענדיגען !...

עס ענטשטייט א מוראדיגער סקאנדאל און די לעצטע ווערטער דימיטראווס האט מען שוין נישט געהערט.

פאפען און טאגיעו שטרייכען אויך אונטער זייער אומשולדיגקייט און שליסען זיך אן אין דימיטראווס פערשלאג.

טארגלער בעדאנקט קודם כל דער פערטיידיגונג פאר דעם גוט דורכפילטען חוב און אטאקירט שארף, אבער נישט ספעציעל געגען דעם אויבער פראקוראר ווערנער. צוו. אנד., דערקלערט טארגלער בנוגע זיך, אז אין דער גאנצער וועלט איז עס נאך נישט געשעהען אז א בעשולדיגער זאל אהן בעווייזען פון דער בעגאנגענער שולד, געקריגען א טויט־אורטייל. דאס איז דער ערשטער פאל, וואס איז דא געשעהען, און ער וועט זיכער ארייַן אין דער געשיכטע...

טארגלער כאראקטעריזירט נאך זיין פאליטישע טעטיגקייט, זאגט אז ער איז אומשולדיג, און מעג וועגען א בעפרייאונגס־אורטייל.

דערמיט האט זיך די גרויסע־פערהאנדלונג געענדיגט.

דער פארזיצער פערקינדעט די עפענטליכע מיטטיילונג אז עס וועט ארויסגעטראגען ווערען א געריכט־ליכער אורטייל.

דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווערען שבת דעם 23 ד.מ.

מורא׳דיגע פרעסט איז לאנד

װאַרשאַ. עהערנעכטען פארטאג איז דער טערמאמעטער אויף דער ווייסל געפאלען ביז 27 אונטער׳ן זערא. אין דערפריה איז אין דער שטאט געווען 22 גראד פראסט.

די גרויסע פרעסט, וואס זענען פלוצים אנגעקומען, האבען מורא׳דיג געטראפען די ארבייטס־לאזע און די ארימע בעפעלקערונג.

מען מעלדעט אויך פון גאנץ פוילען וועגן שטארקע פרעסט. אין ווילנע איז נעכטען געווען 27 גראד. אין דער ווילנער געגענד זענען צוויי מענשען פערפרוירען געווארען צום טויט. אין פינסק — 23 גראד. לעמבערג — 27. אין די קאר־פאטען-בערג — 33 קראקא — 15, זאקאפאנע 15, קאטאוויץ — 13, פויזען — 21, גריניע — 17.

אויך פון דייטשלאנד, פראנקרייך און איטאליען מעלדעט מען וועגען שטארקע פרעסט.

DR. MED.
H. Różaner
הויט, ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע
NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.
עמפפאנגט פון 8—10 און פון 5—8 אוו.

M. Przygórski
ערשטקלאסיגער דיפלאמירטער קירזשנער־אטעליער
פיהרט אויס אלערליי פעלץ־אויסארבייטונגען
פינקטליכע און רעעלע אויספירונג
פעטריקאווער 37, טעל. 176-34

„לינת הצדק״
לאדז, ציגעל-נאס 17
דער פיזיקאליש טעראפישער קאבינעט
איז טעטיג טעגליך פון 11—1 און פון 4—6 אוונט און בעפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון א דאקטאר־ספעציאליסט, קווארץ־לאמפען, דיאטערמע, סאלוקס, עלעקטרישע בעדער.
פערמלענערטע פרייזען:
קווארץ־לאמפ 75 גר.
דיאטערמיע —.2 זל.
סאלוקס 1.50 זל.
עלעקטר. בעדער 1.50 זל.

אויערען, נאז און האלז־קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (פרוער אפעראציע א. ז. מ.), ווי אויך אמבולאטארישע פון 11—2 און פון 5—8 אוונט

דאנקזאגונג
דערמיט דריק איך אויס דעם בעס־טען דאנק דעם ה׳
ד״ר רוזשאנער
נארוטאוויטשא 9
פאר זיין מיהפולער ארבייט ביים אויס־היילען מיך פון מיין קראנקהייט.
בערקאוויטש. 8089

Dr
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז־קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

וויכטיג פאר דער לאדזער בעפעלקערונג
דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז איז ערעפענט געווארען דאס
אמבולאטאריום
ביים פאראיין „עזרת עניים״
נאדלודסקא 8, טעל. 158-99
וואו ס׳ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ׳ן ארט פון 9 פריה ביז 7 אוו.
שיקט ארויס דאקטוירים - ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים
ווי אויך דענטיסטישע הילף
זאמטליקעס אין דער אמבולאטאריע און אויסער דער אמבולאטאריע פאר א מינימאלען אפצאהל
נעהמט אויך אן געבורטען און פלעג־ארט אנצאליזען. מינימאלע אפצאהלונגען.
די פערוואלטונג.

פאר גאלד, ביזשוטעריע און לאמבארד־קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

שיימרען
מיט פאריזער שריפטן און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע און מאניקור
ביי קערש, סקווערא 15

בעקאנטמאכונג.
מיר מאכען בעקאנט, דאס מאנטאג, פ׳ ויגש ו׳ חנוכה 33 (18/XII) 7 אוונט, קומט פאר אין זאל אייראפעיסקי זשערער 17
א חנוכה־פייערונג
מיט דער בעטייליגונג פון די בעוואוסטע רעדנער ד. ה. זיל־בערשטיין און א. נ. פרידענזאהן. אויך מיט דעם חזן פון דער אלכשטעטישער שוהל און כאר. בעטען מיר דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג צו קומען אנטיילנעמען אין דער פייערונג, ווייל מיט אייער קומען העלפט איהר צו צו ראטעווען די ת״ת פון אונטערגאנג.
די פערוואלטונג פון אלעקסאנדער גאס 13. 8089

ערעפענט געווארען
לעטשניצא
פון האלז, נאז און אויערען־קראנקהייטען
מיט שטענדיגע בעטען ווי אויך פאר אמבולאטארישע קראנקע
עס ארדינירען די דר׳ דר׳
Dr. med. J. IMICH
Dr. med. A. WOŁYNSKI
Piotrkowska 55 fr. I p.
tel. 124-74.

אויגען - קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען־קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישע פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוונט.

דיצוּנגען פון דער בודזשעט-קאָמיסיע בײַם סיים

רעדע פון ד"ר עפּ. מינצבערג

וואַרשאַ, 16. (טעלעפאָניש).

די עהערנבעכטיגע סיים-זיצונג האָט זיך אָנגע הויבען מיט בעטראַכטען דעם געזעץ פּראָיעקט פון דער רעגירונג וועגען צוגאַבּ-קרעדיטען פון 27 מיליאָן זלאָטעס. עטליכע אָפּאָזיציאָנעלע רעדנער האָבען געפּרובט אַנוויזען אויף דעם כאַראַקטער פון די צוגאַב-קרעדיטען. דער סיים האָט זיך געענדיגט מיט אַ ... אַחוץ די קרעדיטען בעשטעטיגט.

דאַן האָט מען אָנגענומען דעם נייעם געזעץ וועגען קאָאָפּעראַטיווען קעגען וועלכען עס האָט זיך איינשטימיג אַרויסגעזאָגט דער צוזאַמענפאָהר פון אַלע פּוילישע קאָאָפּעראַטיווען.

בנוגע די פאָרשלאָגען וועגען הילף פאַר אַרבייטסלאָזע איז מיט אַ שאַרפער רעדע אַרויסגעטראָטען דעפּ. שטשערקאָווסקי.

איצט זענען כאַ־מען צוויי מיליאָן אַרבייטסלאָזע אין פּוילען. די סיים-מעהרהייט — זאָגט ער ווייטער — פיהרט אַ זעלבסטמערדערישע פּאָליטיק, איצט גייט אַ־יין אין קראַפט דער געזעץ וועגען דער אַרבייטס צייט וואָס איז אייגענטליך אַ נייאָהר מתנה פאַר די קאַפּיטאַליסטען... עס וועט — זאָגט דעפּ. שטשערקאָווסקי — פערשאַרפען דער קאַמף. די פאַשיסטען פון אַלע מינים שרייבען היינט וועגען באַנקראָט פון סאָציאַליזם כדי צו פאַרווערען די אויפמערקזאַמקייט פון כסדר־שאַרפערען קריזיס און פון באַנקראָט פון קאַפּיטאַליזם. נישט געקוקט אויף דער דיקטאַטור אין דייטשלאַנד זענען היינט דאָרט פאַראַן 4 מיליאָן אַרבייטסלאָזע, אויך מוסאָליני האָט אַרבייטסלאָזע, נישט געקוקט אויפ'ן טעראָר פערשפּרייט זיך אַלץ מעהר די אידעע פון סאָציאַליזם און האַלט אין אַ בצר־חונות. דער בעסטער בעווייז זענען די לעצטע וואַהלען אין ענגלאַנד.

צ. אַנ. האָט אויך גענומען אַ וואָרט דער קאָמוניסטישער דעפּוטאַט ראָזענבערג. ער האָט גערעדט וועגען דער אַרבייטסלאָזיגקייט אין פּוילען, וועלכע פערשטאַרקט זיך כסדר, יעדע וואָך קומען צו נייע 20 טויזענט אַרבייטסלאָזע. בזיאַצט האָבען נאָך אויך די שטאַרקע פּרעמט פערגרעסערט די נויט פון די אַרבייטסלאָזע.

ביים אָנגרייפען דער רעגירונג האָט דער מאַר־שאַלעק צוויי מאָל איהם געמאַכט וואָרנונגען און צום סוף צוגענומען דאָס וואָרט.

נאָכדעם איז פאָרגעקומען די אָפּשטימונג. די פאָרשלאָגען פון דער אָפּאָזיציע זענען אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

וואַרשאַ, 16. (טעלעפאָניש).

אויף דער זיצונג פון דער בודזשעט־קאָמיסיע אויף וועלכער ס'איז בעטראַכט געוואָרען דער בודזשעט פון מיניסטעריום פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ האָט גענומען אַ וואָרט דעפּ. מינצבערג וועלכער האָט צווישען אַנד. געזאָגט:

אויב מיר יודען האָבען ביז איצט געהאַט אַ אינטערעס פאַרן מיניסטעריום פאַר האַנדעל און אינדוסטריע איז אונזער אינטערעס איצט פער־שטאַרקט געוואָרען צום מיניסטעריום פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ, מיין פאָרגעדנער ראָזמאַרין האָט שוין בעריהרט עטליכע מאָמענטען פון יודישען לעבען בעזונדערס וועגען די יודישע גמלות־חסדים קאַסעס. איך וויל נאָך צוגעבען עטליכע ווערטער. דער מיניסטער גיט זיך זיכער אָפּ אַ חשבון וועגען דער גרויסער ראָל פון

די גמילות-חסדים-קאַסעס

ביי דעם איצטיגען קריזיס, ווערען די יודישע גמלות חסדים קאַסעס אין פּוילען טיילווייז געשטיצט דורך די יודישע קהלות און טיילווייז פון אויסלענדישען קאַפּיטאַל — „דזשאָינט", ליידער זענען ביים איצטיגען מאָמענט ביידע הכנסה־קוועלען אויסגעטריקענט געוואָרען, די יודישע קהלות ראַנגלען זיך מיט בודזשעט־שוועריגקייטען און פערקלענערען די אויסגאַבען ביז אַ מינימום. די וואַרשאַוער קהלה האָט נישט קיין געלד אויסצוצאָהלען די בעאַמטע, ממילא איז נישט מעגליך, אַז זיי זאָלען שטיצען די גמלות חסדים קאַסעס, אויך די אויסלענדישע קאַפּיטאַלען פליסען מעהר נישט אַריין, און ווען זיי קומען שוין אַריין פון „דזשאָינט" ווערט געשטעלט אַ בעדינג, אַז פּונקט אַזאַ סומע זאָל געשאַפען ווע רען אין לאַנד. אויב דער רעגירונג סוחר און אויסגעמאַטערטער האַנדווערקער וועט נאָך דאָס יאָהר אויסקויפען אַ פּאַטענט, וועט דאָס פאָרקומען בלויז אַ דאַנק דעם וואָס ער וועט אונטערשטיצט ווע רען דורך די גמלות חסדים קאַסעס.

דער רעדנער ווענדעט זיך מיט אַן אַפּעל צום מיניסטער אַז די דאָזיגע פּלאַצובקעס זאָלען נישט פאַלען און זאָלען דורך דער רעגירונג געשטיצט ווערען.

די צווייטע אָנגעוועהטאָגטע פראַגע, וועלכע בעטראָפט די אינסטיטוציעס: פילאַנטראָפּישע, געזעלשאַפטליכע און קולטורעלע איז די פראַגע פון

פערלעגענע חובות פון „זוסו"

איך ווייס, האָט דער רעדנער געזאָגט, אַז דער מיניסטער האָט פיל פערשטענדניש פאַר דער נויטיגקייט צו באַוועלידירען דאָס געזעץ, אַ חוץ דעם מוראַדיגען קריזיס וועלכער הערשט אין די דער־מאָהנטע אינסטיטוציעס האָבען זיי נאָך די פּגע פון די אַלע „זוסו"־חובות, די פערלעגענע חובות פאַר „זוסו" זענען פירפאַך אַזוי גרויס ווי זייער גאַנצער בודזשעט. די פערלעגענע חובות זענען געקומען נישט צוליב זייער שולד, ערשטענס האָט געברענגט דערצו די שלעכטע צייט און דאַן צוליב די ספר־קות וואָס ס'זענען ענטשטאַנען צי די דערמאָהנטע אינסטיטוציעס דאַרפען פערזיכערען זייערע בעאַמטע. דער מיניסטער דאַרף זיך בעמיהען אַז די אינסטיטוציעס זאָלען זיך נישט דאַרפען ליקווידירען צוליב דער גלייכגילטיגקייט פון „זוסו", אַפילו דאָס פינאַנדערלייגען די חובות אויף ראַטעס וועט אויך נישט אָפּראַטעווען די אינסטיטוציעס. דער איינציגער אויסוועג איז די דאָזיגע אַלטע חובות אַוועקצושטעלען אָדער איינגאַנצען זיי צו שטרייכען, אַזוי אַרום וועלען די אינסטיטוציעס קענען פון היינט אָן פּינקטליך צאָהלען זייערע התחייבות'ן.

איינס פון די בעשעפטיגען וואָס די רעגירונג האָט געשאַפען צו ליבדערען דעם קריזיס איז געווען

דער אַרבייטס-פאָנד.

אויף וועלכען ס'צאָהלט אַזוי גוט דער אַרבייטס־געבער און דער אַרבייטער. ס'קען זיין אַז ס'געפינט זיך אַ טייל יודישע אַרבייטער וועלכע געניסען פון דער אַרבייט, וועלכע ווערט געשאַפען דורכ'ן אַרבייטס־פאָנד, ער איז אָבער אַזאַ מינימאַלער, אַז עס לוינט נישט וועגען איהם צו רעדען, דער אַרבייטס פאָנד, וועלכער גיט אַרויס די אַרבייטסלאָזע שטיצע אין באַזאַר, שטיצט זיך אויף אַוועלכע יסודות, וועלכע מאַכען אונמעגליך די פּע״אַ ימטע יודען, געוו. ראַאיבירטע סוחרים און האַנדווערקער צו געניסען פון די דאָזיגע אונטערשטיצונגען, ביים אַרויסגעבען אַ ביסעל זופּ פאָהערט דער אַרבייטספאָנד אַ בעשיי־ניגונג פון מלוכהשען אַרבייטס-פערמיטלונגס אַמט אָדער אַ ביכעל פון דער קראַנקען־קאַסע, וואָס דאָס לען אַלדאָ טון די יודישע אַרבייטער וועלכע האָבען געאַרבייט אין קליינע וואַרשטאַטען אָדער אין אַזעלכע אונטערנעהמונגען וועלכע זענען נישט געווען מחויב צו פערשרייבען אין דער קראַנקען־קאַסע. אַלס פּרעזעס פון דער יודישער קהלה אין לאָדז, די גרעסטע אינדוסטריע־שטאָט אין פּוילען, האָב איך געהאַט די מעגליכקייט צו אָבסערווירען די יודישע נויט, און וואָס שטעלט זיך אַרויס? ווייט די אומזיסטע מיטאָגען זענען איבערגעאַנגען פון אַרבייטס לאָזען קאָמיטעט צום אַרבייטספאָנד האָט מען

די מיטאָגען פאַר אָרימע יודען אין לאָדז פערקלענערט פון 4700 אויף 1070

איך פרעג דעריבער, צי ביי אַזאַ נויט, הונגער און אַרבייטסלאָזיגקייט האָט מען געמעגט פערקלע־נערען די מיטאָגען פון 4700 אויף 1070? די יודישע בעפעלקערונג פערלאַנגט נישט קיין פּריוויר־לעגיעס, פערלאַנגט נאָר בעהאַנדעלט צו ווערען מענשליך ביי אַזאַ ביטערער צייט פון הונגער און נויט. דער רעדנער אַפּעלירט צום מיניסטער צו געהמען און אַנט די אַרויסגעזאָגטע אָנגעוועהטאָגטע פראַגען כדי די הילפסלאָזע אָרימע מענשען זאָ־לען אַנדערש בעהאַנדעלט ווערען.

דעפּ. מינצבערג ביי'ם פּרעמיער-מיניסטער

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש).

דעפּ. מינצבערג איז אויפגענומען געוואָרען אויף אַנ'אוידיענץ ביים פּרעמיער - מיניסטער יענדזשעיעוויטש ער האָט בעריהרט אַ גאַנצע רייהע אַקטועלע יודישע פראַגען, בעזונדערס וועגען רעליגיעזען שול-וועזען, ער האָט אויך בעריהרט די פראַגע וועגען זונטאָג-רוה און פיל אַנדערע אַקטועלע פראַגען. דער פּרעמיער האָט צוגעזאָגט אַרויסצוגעבען געהעריגע אינסטרוקציעס אין שייכות מיט די בעריהרטע פראַגען.

צענטר. הילף-קאָמיטעט פאַר די פּליטים איז וואַרשאַ

איינגעלאַדען פון הויך-קאָמיסאַר צום ביראַט ביים פעלקער־בונד. ראַט

וואַרשאַ, 16 (י.ט.א. טעלעפאָניש).

דער הילף-קאָמיטעט פאַר די פּליטים פון דייטשלאַנד, האָט בעקומען אַנ'איינלאַדונג פון הויך-קאָמיסאַר פאַר די פּליטים-אַקציע, מאַקדאָנאַלד, צו דעלעגירען פאָרשטעהער צום ביראַט ביים פערוואַלטונגס-ראַט אין גענף.

יצחק גרינבוים אינטערוועניערט ביים דירעקטאָר פון עליה-דעפּאַרטאַמענט

לטובת אַרעסטירטע יודישע טוריסטען

ירושלים, 16 (י.ט.א. טעלעגראַפיש).

אין משך פון די לעצטע טעג זענען ווידער אַרעסטירט געוואָרען טוריסטען, וואָס וועלען אַרויס־געשיקט ווערען פון ארץ־ישראל. די טוריסטען זענען פון עסטרייך און דייטשלאַנד.

יצחק גרינבוים האָט דעריבער אינטערוועניערט ביים דירעקטאָר פון עמיגראַציע-דעפּאַרטאַמענט חיימזאָן.

פערמלוכה'שט טעלעגראַפען און טעלעפאָנען אין אַמעריקא

לאָנדאָן, 16 (ספּ. טעל.)

פון וואַשינגטאָן איז מען מודיע, אַז דער פּרעז. רוזוועלט פּלאַנט דעם ראַפּאָרט פון די עקס־פּערטען מכוח'ן פערמלוכה'שען די טעלעפאָנען, דעם טעלעגראַף און ראַדיאָ, וועלכע געפינען זיך, בירוע אין פּריוואַטע הענד.

דער בעשלוס וועגען דעם וועט אָנגענומען ווערען אין די נאָהענטסטע טעג.

רינג-קאַמף-טורניר אין „טאַבאַרין"

נעכטען האָבען געקעמפט פאָלגענדע פּאָר:

1) מיכעלסאָן — באָראָוויאַק, דער קאַמף בלייבט אונענטשידען, אין דער צווייטער פּאָר האָבען גע־קעמפט: שטיבאָר — סאַם=סאַנדי, דער לעצטער ווייזט זיך אַרויס אַלס שוואַכערער געגנער און אין דער 4 מינוט בעזיגט לייכט שטיבאָר זיין געגנער.

די לעצטע פּאָר זאַרעמבאַ און קירילענקא האָבען אַרויסגעוויזען אַ הויכע קלאַס פון טעכניק, ביידע בעוויזען אַ גאַנצע רייהע שעהנע גריפען דאָך בעזיגט אין דער 14 מינוט זאַרעמבאַ זיין געגנער.

היינט קעמפען:

1)סקראַבאַקאָוו — אַדלער, 2) מאַרטאָן — זאַרעמבאַ, 3) מיכעלסאָן — סאַם-סאַנדי, מיט'ן טור ניר פיהרט אָן דער זעהר ענערגישער אַרביטער ה' לעלעוויטש.

אויסערדעם ווערט געגעבען דער זעהר רייכער און אויסגעצייכנעטער קאַבאַרעט פּראָגראַם.

וועגען וואָס עס דאַרפען וויסען אַלע, וואָס ליידען אויף רעוומאַטיזם!

ס'איז אַלגעמיין בעקאַנט, אַז רעוומאַטיזם, פּאָדאַגרע און קרוּבּישע קראַנקהייטען זענען פאָלגען פון אָנזאַמלען זיך פון אורין-זויער אין אָרגאַניזם, פון דעם ענטשטעהען ווי נאָריען, קליינע קרישטאָל קעס, וועלכע בעזעצען זיך אין פלייש אָדער גע־לענקען אַרויסרופענדיג זעהר אָפט, ביי דער קלענ־סטער בעריהרונג שרעקליכע וועהטאָגען. אַלזאָ אין אינטערעס פון ליידענדען איז, ער זאָל תיכף אָנ־ווענדען אַזאַ מיטעל, וואָס בעזייטיגט די אורין־זויערע פון אָרגאַניזם. דעריבער דאַרף דער קראַנ־קער הערען אַנ'עצה פון די געזונד-געוואָרענע: „נעהמט-איין טאָגאַל"! אין אַלע לענדער פון דער גאַנצער וועלט ווערט מיט ערפאָלג געברויכט דער דאָזיגער מיטעל שוין העכער 15 יאָהר געגען רעוו־מאַטיזם, פּאָדאַגרע און קרוּבּישע קראַנקהייטען.

אויב אַזוי פיל ליידענדע זענען, געברויכענ־דיג טאָגאַל, געזונד געוואָרען, דאַרף דאָך דעריבער יעדער מיט צוטרוי מיט דעם דאָזיגען מיטעל זיך פּערזוכען. טאָגאַל פערהיט פון אָנזאַמלען זיך פון אורין-זויערע און בעקעמפט גלייכצייטיג די קראַנק־היים, איידער זי הויבט זיך נאָר אָן צו ענטוויק־לען. טאָגאַל ברענגט אַ פערלייכטערונג אַפילו ביי כראָנישע קראַנקהייטען. אויך ביי גריפּע, פערקיה־לונג, נערוועז און קאָפּ-וועהטאָגען ווירקען די טאָגאַל-טאַבלעטקעס שנעל און זיכער. זיי זענען דערביי אונשעדליך פאַר'ן האַרץ. מאָגען, און אַנ־דערע אָרגאַנען. פּרובט, איבערצייגט זיך אַליין וועגען דער גוטער ווירקונג פון טאָגאַל-טאַבלעט־קעס. צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען.

אַ נייע רעגירונג אין שפּאַניען

מאַדריד, 16 (ספּ. טעל.)

באַריאָזאָ'ס רעגירונג האָט זיך אָנגעגעבען אין דימיסיע.

מאַדריד, 16 (ספּ. טעל.)

דעם נייעם קאַבינעט האָט שוין געבילדעט לערו.

עס גייט צו פאַמעליך

אָבער ביסלעכווייז וועט מען זיך לערנען שכל

בערלין, 16 (ספּ. טעל).

דער ווירטשאַפטס-מיניסטער דר. שמידט האָט אַרויסגעגעבען אַ צירקוליאַר, אַז בעת חנא זאָל מען נישט באָיקאָטירען די האַנדעלס - הייזער און מאַגאַזינען, וואָס געפינען זיך אין נישט-אַרישע הענד, וואָרום דער באָיקאָט וואָלט געבראַכט דער צו, אַז די דאָזיגע אונטערנעמונגען זאָלען נישט קענען אויסצאָהלען זייערע אָנגעשטעלטע, און די אַרבייטסלאָזיגקייט וואָלט דעריבער פערגרעסערט געוואָרען.

פערמשפּט אַ גלח פאַר'ן אַרויסטרעטען געגען האַקענקרייץ

בערלין, 16 (ספּ. טעל.)

דאָס לאַנד-געריכט אין קעלן האָט נעכטען פערמשפּט דעם קאַטוילישען גייסטליכען יוזעף שמיץ פון דער געגענד קאָבלענץ.

ער איז פערורטיילט געוואָרען אויף 3 חדשים טורמע דערפאַר, וואָס ער האָט בעליידיגט י מלוכה-פאָהן.

דער גלח שמיץ זאָל האָבען אין יוני ה. י. אָפּגעפּאָדערט אין דער „קירכען-צייטונג" די גלויבינע, אַז בעת דער פּראָצעסיע פון „גאָטס קערפּער" זאָלען זיי נישט אַרויסהענגען קיין פאָה־נער מיט'ן געצענדינערישען סימבאָל און מיט די אויסגעדרייטע צלמים.

טשערטאַק גיט איבער אַרלאָזאָראָווס רעוואָלווער

אינצידענט צווישן פּראָקוראָר און אַדוואָקאַט אויפן לעצטען עדות-פערהער

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראַפיש) אויף דער ווייטערדיגער זיצונג פון אַרלאָזאָראָוו=פּראָצעס איז אויסגעהערט געוואָרען טשערטאָק, וועלכער האָט דעם געריכט איבערגעגעבען אַרלאָזאָראָווס רעוואָלווער, וואָס מ'האָט ביי איהם געפינען בעת אויספיהרען דעם מאָרד.

נאָכדעם זענען אויסגעהערט געוואָרען די עדות שלמה פרייס און ברוך שעכטמאַן, זיי האָבען אי־בערגעגעבען, אַז זיי האָבען געזעהן אחי מאירן פון 5 ביז 6 אין אָוועגד אין ירושלים, אויך אַנדערע עדות אַברהם אַלמאַלי און דוד לאַשינסקי גיבען איבער, אַז זיי האָבען געזעהן אחי מאירן אָוועגד צייט אין ירושלים.

ס'זענען פערהערט געוואָרען אַנדערע עדות, וואָס שטעלען פעסט ראָזענבלאַטס אַליבי. איינער פון די עדות, האָט ראָזענבלאַט'ן געזעהן דעם 16 יוני אויף אַ זיצונג אין כפר סבא. דער עדות שטעלט דערביי פאַר די פּראָטאָקאָלען פון דער דערמאָנטער זיצונג, וועלכע דאַרפען בעשטעטיגען אַז ראָזענבלאַט האָט זיך בעטייליגט אויף דער דערמאָנטער זיצונג.

דער פּראָקוראָר האָט די פּראָטאָקאָלען קוועסטיאָנירט, מחמת ער האַלט זיי פאַר געפעלשטע.

דער אַדוואָקאַט סמוּעל האָט פּראָטעסטירט געגען די האַנדלונג פון פּראָקוראָר.

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט

פּראָטעזען, גאָרסעטען, אָר־טאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַס־טיק-איינלאַגען געגען פּיס־שמערצען אַלס נאָך גיפּס־אַבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonovic

פּיעטריקאַווער 119, טעל. 231-81

Dr. med.

Haltrecht

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס-קראַנקהייטען

פּיעטריקאַווער 10, טעל. 245-21

נעהמט אָן פון 8—1 טאָג אָן; פון 6—9 אָוונט. זונטאָג פון 10—1 בייטאָג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

פאַר אַרבייטסלאָזע לעמענישע פּרייזען

שרעקליכע באַהן-קאַטאַסטראָפע אין פּויזען

11 דערהרג'עטע, 20 שווער פערוואונדעטע און פיעל לייכט פערוואונדעטע

פּ א ר י ז, 16 (ספ. טעל.)
בעכטען אין דער פריה איז אויף פּויזנער
אַגזוזל פאָרגעקומען אַ שרעקליכע קאַטאַסטראָפע.
דער קאַטאָוויצער שנעל-צוג איז ארויפגעפאָהרען
מיט דער גאַנצער שנעלקייט אויף אַ צוג, וועלכער
איז געווען איבערפולט מיט שול-קינדער. 3 וואַגאָ-
נען זענען צוזאַמענגעשטויסען געוואָרען. דערביי האָט
מען פון אונטער די חורבות אַפּגעראַטעוועט 6
טויטע קינדער און 24 שווער-פערוואונדעטע.
בעת דער פּאַניק זענען פיל קינדער אַנטלאָ-
פען און מען ווייסט נישט, וואו זיי זענען אַהינ-
געקומען. די גענויע צאָהל קרבנות איז נאָך נישט
פעסטגעשטעלט געוואָרען.

פּ ו י ז ע ן, 16 (ספ. טעל.)
נאָכן איבערפיהרען אין שפּיטאָל זענען
געשטאָרבען נאָך 4 קינדער. אַנדערע 2 ראַנגלען
זיך מיטן טויט, עס איז דאָ אַ קליינע האָפנונג צו
דערהאַלטען זיי ביים לעבען.
ווי די אויף שנעל-אדורכגעפיהרטע אויספאָר-
שונג האָט שוין פעסטגעשטעלט, איז אין דער קאַ-
טאַסטראָפע שולדיג דער באַהן-וועכטער, וועלכער
האָט נישט געגעבען קיין וואָרנונג-סיגנאַל דעם אָנ-
קומענדיגען צוג. דאַגעגען דער לאָקאָמאָטיוו-פיה-
רער איז נישט שולדיג, ווייל עס איז דעמאָלט גע-
ווען אַ נעבעל און ער האָט נישט געזעהען דעם
צוג, וואָס איז געשטאַנען אויף דער ליניע.
אויפן אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע איז אַרויס-
געפאָהרען דער וויצע קאָמוניקאַציע-מיניסטער
באָנטשאַלסקי.

פּראָטעסט געגען די עליה-בעגרענצונגען

אויף דער פּאָליטישער זיצונג פון פּרא-פּאַלעסטינע קאָמיטעט אין לאָנדאָן

ל אָ נ ד אָ ן, 16 (יט"א טעלעגראַמע)
דאָ איז פאָרגעקומען אַ גרויסע פּאָליטישע
זיצונג פון פּראָ-פּאַלעסטינע קאָמיטעט. מיט אַ גרוי-
סער פּאָליטישער רעדע איז ארויסגעטרעטען דזש.
וועדזשוואָאָד. אויף דער זיצונג איז אָנגענומען גע-
וואָרען אַ שאַרפע פּראָטעסט רעזאָלוציע געגען דער
עליה-בעגרענצונג און געגען די רדיפות אויף
טוריסטען.
צו גלייכער צייט איז פאָרגעקומען אַ צווייטע
זיצונג פון פּאַרלאַמענטאַריער, וועלכע זענען ארויס-
געטרעטען מיט אַ גאַנץ ציוניסטישע רעדעס.

פּאָל באָנקור איינגעלאַדענט קיין מאָסקווע

פּ א ר י ז, 15 (ספ. טעל.) „עקאָ דע פּאַרי"
ברענגט די ידיעה, אַז די סאָוויעטישע רעגירונג
האָט פאַרבעטען פּאָל באָנקור קיין מאָסקווע נאָך
דעם, ווי ער וועט האָבען אָפּגעגעבען די וויזיטען
אין פּוילען און טשעכאָסלאָוואַקיי.

Sensacja!!!

Główna wygrana
Zł. 300.000 na № 26.014

דאָס הויפּט-געווינס
פון דער 3-טער קלאַס פון דער 28-טער מלוכה-לאָטעריע
300.000 זל. אויף נומער 26.014
איז געפאַלען אין דער בעריהמטער גליקליכסטער קאָלעקטור פון
I. H. LITTMAN
לאָדז, פּיעטריקאָווער 32, טעל. 144-72
אין דער דאָזיגער גליקליכער קאָלעקטור זענען שוין טויזענטער פאַמיליעס גליקליך געוואָרען!
מיר עמפּפעהלען ווייטער אונזערע גליקליכע לאָזען פון דער 4-טער קלאַס.

אין לעצטען ציהונגס-טאָג פון דער 3-טער קל. איז ווידער
ביי אונז געפאַלען אַ געווינס פון
10.000 זל. אויפן נומער 110555
ס. יאַטקאַ
פּיעטריקאָווער 22
פּיעטריקאָווער 66

ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע

2-טער טאָג, 3-טע קלאַס

300.000 zł. — 26014
15.000 zł. — 138078
10.000 zł. — 66097 110555 165328
5.000 zł. — 22241 34141 80299 145182 140418
2.000 zł. — 58311 21014 35485 59675 64926 116206 137401
1.000 zł. — 73576 88052 126369 146965
500 zł. — 25870 18119 41885 48714 50264 42715 55879 38688 76640 78099 17397 92752 101519 112691 120114 140921 143733 151379 166728 156383
400 zł. — 236 7523 17618 12411 13584 16012 24719 37919 46575 49377 47978 45038 54546 54588 66248 79631 85273 100468 108707 109918 116712 117963 131553 130665 140082 154491 160200 161628
300 zł. — 8539 9298 17253 16036 19074 15503 17157 26700 31741 45330 45469 53873 60904 63482 76980 87851 86019 89856 91497 103714 105579 102252 111973 136638 147005 148271 152651 157506 160826 162062 161149 160907
250 zł. — 3115 3180 8226 8577 11449 15126 18338 19198 19284 17226 23241 22520 26634 29037 27921 30431 33074 35227 38652 40189 41992 51814 54811 54965 55762 60235 62545 62127 62408 64148 67299 68835 71662 70588 74077 74349 72015 79711 81524 82792 89257 94184 91278 96237 100169 102425 109368 126904 126264 134183 132733 133257 138795 137739 142711 141979 144648 144224 148331 151262 154781 153177 157204 158166 160467 161872 165065 166403

Po 200 zł. na N-ry:

59 70 99 361 551 1010 54 89 590 633 853 2056
553 91 612 78 744 54 866 96 909 3085 310 22 706
42 67 815 910 83 4067 127 95 256 413 69 5046
49 304 506 678 854 81 97 6102 27 33 282 595 946
74 7275 345 400 38 62 88 89 570 629 51 83 748
847 8128 52 422 39 75 528 700 830 930 44 86
95 9162 398 801 10103 18 48 388 534 49 11060
68 159 309 80 509 74 608 83 957 12027 198 286
470 546 649 95 764 833 73 947 13082 134 225 78
424 643 818 56 930 14033 85 154 221 34 35 827
71 920 15466 589 821 74 968 89 16069 71 95 254
337 78 696 709 17059 220 35 61 331 502 16 245
78 86 890 997 18248 537 630 824 19131 49 267
349 62 464 564 716 80768 20070 166 274 408 556
96 606 741 860 913 45 21017 589 764 609 900 51
22365 83 970 23017 137 308 436 51 81 86 515
61 638 851 923 31 24238 89 947 61 725 62 882
25057 194 259 329 551 83 911 34 47 26081 88 162
229 85 309 28 27 86 442 98 523 608 857 938
27238 99 458 908 29 28170 254 77 344 439 734
336 41 29090 246 462 637 48 889 30183 221 76
421 542 47 829 97 31227 421 40 756 929 59 32006
100 84 330 74 422 51 84 798 815 76 86 956 86
33164 222 401 586 857 971 34115 36 63 92 551
631 708 22 58 873 86 35207 60 86 88 420 73 356
651 96 770 828 9136157 342 497 543 723 68 806
58 910 73 37110 30 71 316 41 91 415 531 753.
38128 251 338 57 503 838 934 39127 240 65
334 63 502 98 682 939 69 40053 440 47 563 716
97 894 41002 70 154 454 735 92 937 64 42000 129
202 22 310 479 660 821 55 60 66 935 43095 128
222 411 [illegible] 612 98 819 79 935 49 81 44200 63 341
457 711 45054 78 90 112 58 59 75 371 496 530
[illegible] 46177 [illegible] 632 706 47 59 983 47016
111 262 [illegible] 568 194 45 56 874 957 48202 11 104
[illegible]

49028 142 569 99 710 978 50013 44 75 162 75 211
20 31 326 464 80 737 30 855 51089 194 254 93
36 7612 958 70 52111 86 209 357 583 99 721 840
938 53260 303 11 24 669 714 811 45 996 54084
95 278 434 80 692 700 32 38 830 55091 151 304
49 438 523 729 900 49 56422 24 98 532 668 742
54 932 46 57207 67 372 92 511 652 759 803 978
58123 289 59001 3 333 59 66 704 865 913 60261
445 764 87 811 68 61145 682 84 62217 458 537
77 607 790 63292 520 73 79 685 704 923 64036 41
66 259 455 97 917 45 60 65133 319 573 80 702
24 70 66075 420 39 60 519 91 606 18 90 760 72
855 991 94 96 67196 202 85 314 48 531 45 764
917 68140 82 384 636 773 806 69053 136 316 71
553 638 835 76 955 84 70130 81 277 346 592 601
12 767 86 892 936 71156 246 333 48 69 649 753
76 72052 349 63 580 635 64 82 913 65 73315 545
99 649 723 853 923 42 74202 64 310 609 65 715
808 26 983 75151 407 974 96.

76198 301 85 610 17 782 77025 52 262 509 39
56 67 79 679 724 78045 47 185 87 205 49 325
458 709 803 908 79006 173 251 80 435 602 714
962 80042 243 86 520 893 81100 476 81 510 891
955 82129 328 547 96 615 962 83334 410 535 72
671 835 84 84066 89 101 750 886 97 921 38 68
85155 77 58 561 881 86077 104 241 57 361 537
707 929 87082 192 219 29 338 90 574 619 81
88034 86 217 45 400 84 693 777 837 42 89001
88 276 401 53 517 787 816 90245 396 418 773
981 94 91310 55 587 674 700 46 63 87 92106 244
357 510 53 633 758 845 93123 342 402 57 84 608
856 94081 92 167 619 818 86 95012 82 201 15
343 559 814 71 935 89 96092 142 66 352 552 955
97155 50 89 285 343 482 520 45 669 717 50 98030
3 267 303 596 662 710 33 72 840 981 98 99090
251 535 66 94 912 29 7099 100056 80 85 236 310
25 62 545 739 825 908 50 101160 262 303 71 406
596 691 810 956 102507 10 68 77 649 844 45 917
39 97 103340 436 517 35 697 726 966 104229 66
81 523 61 85 607 47 816 57 105075 127 239 354
488 634 781 957 106389 440 57 628 73 786 931
107084 418 90 573 85 774 828 42 936 108046 279
413 508 54 629 720 827 109440 626 760 959
110249 93 390 447 85 618 51 111026 84 295 464
540 644 56 731 904 39 112221 442 566 805 995
113312 48 479 86 827 53 906 96.

114054 147 92 525 61 602 12 22 85 115268
353 748 954 116057 437 552 117012 71 106 10 46
54 88 206 78 920 33 118237 301 429 731 847
119076 91 240 95 314 53 583 664 71 856 120034
292 368 419 86 516 43 63 626 38 95 901 27
121009 89 99 322 77 518 82 95 756 936 122166
335 415 518 67 746 96 850 123173 312 31 577 81
95 813 49 948 96 124009 91 152 209 364 449 57
548 688 734 98 838 71 996 125129 462 517 50
773 880 126182 229 574 651 62 81 738 810 51
127043 101 22 52 284 426 680 804 70 128017 89
90 455 530 49 84 665 701 61 71 805 51 53 78
129062 178 300 15 21 24 99 511 621 855 64 68
130027 65 188 284 348 469 87 635 722 971 89
131070 240 307 793 942 132064 98 121 238 73
93 337 95 589 133122 62 88 554 637 957 134004
502 670 135029 188 274 458 61 556 613 766 71
136201 545 716 945 137094 319 785 996 138012
63 369 695 787 830 139000 137 45 81 418 806 44
45 140042 49 185 371 51 59 688 807 141074 145
78 220 68 71 76 355 842 142150 80 86 202 442
616 46 96 759 143195 369 473 563 917 85 144068
429 616 145599 810 37 66 146133 323 65 436 526
743 819 900 147082 117 26 242 361 97 769 815
70 148184 463 536 713 838 91 149099 201 577
696 709 11 85 851 981 93.

150008 23 56 66 165 66 205 27 72 78 563 654
829 989 151008 13 162 86 143 53 92 395 430 765
848 996 152013 168 81 200 306 15 40 45 427 584
617 40 700 838 153010 131 50 73 212 354 505
649 817 19 33 70 154042 105 204 99 326 43 833
957 155068 90 517 40 601 755 837 901 13 156039
94 106 68 63 297 425 44 661 702 85 829 55 934
157030 92 603 52 728 158016 140 401 37 593 807
910 159145 403 10 978 160005 76 168 369 90 552
689 729 820 161111 91 216 334 406 62 82 934 35
49 811 24 69 77 938 162022 259 378 666 68 74
875 163025 33 144 299 527 164228 322 490 165308
86 440 514 845 166109 75 474 535 749 80 835
980 167209 75 373 498 642 805 13 168089 453 77
503 718 29 81 92 879 [illegible] 169028 79 316 429 45
[illegible]

CIAGNIENIE POPOŁUDNIOWE

Zł. 20.000 — 85289,
15.000 — 137244,
10.000 — 156665,
1.000 — 6602, 6959, 73218, 46644, 85458, 36988, 90521, 112013, 151064, 151457, 150812.
Po zł. 500 — 25064, 18746, 9873, 23154, 36553, 49011, 63660, 67573, 102436, 74967, 108808, 58422, 134210, 123854, 67894, 124585, 143889, 148860, 160977,
Po zł. 400 — 4486, 21848, 36820, 50019, 72276, 87247, 88260, 95738, 127911, 132157, 148277, 153038, 165341, 160226.
Po zł. 300 — 6413, 18658 21662 34381 35542 37770 48765 50715 56207 57822 71793 84722 94221 101919 125680 136188 139030 147654 145722 153100.
Po zł. 250 — 9407 9969 11760 16256 20293 21933 23766 25945 26926 26467 28093 30520 31067 31986 32562 36622 38398 41802 44506 47007 48189 55505 57936 57217 60012 63190 65350 66633 75211 77317 91211 92719 95590 98241 98504 96824 106933 109120 115908 119762 124371 121113 124079 127793 129221 128721 133368 132266 136961 139482 140482 148680 150354 150809 151928 150150 153951 159518 155193 158884 160157 165701 165327.

Po 200 zł. na N-ry:

40 274 98 446 609 34 909 59 1105 76 210+
53+ 397 99 459 79+ 633 2030 89 264 57+ 396
442+ 44 598 719 90 888 90 3079 182+ 316+
37 465 750 813 19 60+ 917 41 4111 207 77 519
605 94 888 5034 206 29 341 50 543 681 840 932
6045 52 68 388 53 38 646 7031 35 87 265 66 82
550 699+ 828 42+ 8025+ 130+ 72 430 629 782
809 54 95 9434 69 537 82 10219+ 23 60 77 313
639 862 72 971+ 11015 219 36 694 728 841
12023+ 356 87 92 416 622+ 40 13120+ 233 552
664 79 14097+ 231 305 08 484 582 90 721 70
800 60+ 918 59 15084 395 480 538 734 16021
187 99 288 465 934 17109 544 56 601 47 64 735
931 62 18032 115 22 421 578 813 15 18 19160 246
525 99 912+ 20315 701 14+ 87 922 81 21356 669
80 781 97 22012 21 71 102 31 212+ 308 418 602
35 771 77 87+ 983 88 23191 99+ 237 40 585 620
66 726 34 830 920 24078 229 62 708+ 990 25109+
215 400 07 09 68 541 84+ 758 808 26452 547
697 830+ 75 27016 268 72 741 853 28053 261 415
542 604 29017 64 135 245 319 416 31 48 523 775
856 922 30052 125 98 492 528 29+ 600 31007
437 572 800 13+ 53 90508 32081+ 401 87 563
69 736 44+ 99 7733036 155+ 214 318 83 627 712
858 939 47 34047 199 419 26 86 572 728 72 99
865 76 89 911 35106 4351 67 64 435 561 619 758
861 80 36103 04 74 95+ 213 29+ 56+ 126 552
992 37218 42 320 65 446 72 731 872.

38139+ 219 52 255 405 22+ 74 640 61 729+
815 39052 80 98+ 132 39 407 9 500+/661+ 732
62 98 893 40010 66+ 260 81 308+ 45 88 442 608
773+ 41109 73 422 501 629+ 701 41 990 42091+
207 42 336+ 42 52 435 657 78 870 952 43100 70
91 366 477 518 52 80288 942 44010+ 14 70 71
114 447 744 45227 424 505 93 749 808 36 57 872
46471 97 604 73 870 87 911 47407 79 713 30 35
54 7 65 929 48067+ 180 370 423 510 77 618 924
59 98 49337 39 402 654 834 981 90098 420 75 998
51082+ 356 519 60 78 975+ 52167 90 236 315
628 86 753 865+ 996+ 53288 326 485 790 921
29 68 86 54306 27 414+ 94 748 55000 272 371
671 748 876 95 923 56141 351 78 85 653+ 57412
46 717 873 85 972 58524 74 846 56 967 59026
70+ 214 394 449 516+ 700 3 39 51 60150 372
514 68 627 954 61097 139 224 386 455 744 912
[illegible] 62018 428 63 76 715 52+ 63008 49+ 258 389

451 66 513 58 655 76 800 910 64031 190 313 33
423 538 875 912 65229 875 98 937 66074 125 332
438 878 91 927 97 67038 734 74 850 68019 198
278 374 485 94 567 664 822 96 960 69008 33
187+ 534 43+ 59 65 624 951 70343 493 547 751
88 910 27 71059+ 89 248 69 465 672 918+
92121 59 226 369 594 675 735 58 904 73012 16+
53 287+ 521+ 26+ 42 44 647+ 824 901 11 41
99 74175 217 55 74 412 91 544 98+ 623 705 41
73 847 952 75083 131 346 440 58 585 993+.

76140 303+ 474 96 547 661 734+ 801 7+
77016 347 451 513 43 70 614 61 96 727 835 78019
139 279+ 541 56 974 79028 73 772 826 80046 236
87 522 31 610 13+ 75 745 64 890 961 81001 81
197 284 318 72 642850 82265+ 527 739 69 74
83045 71 229 55 607 715 77 84112 33 318 547
751 813 92 85151 249 86 869 890 86279 307 425
526 682 97+ 898 900 14 84 87045 180 461 517+
898 900 14 84 87045 180 461 517+ 44 54 685
716 833 82 991 88056 142 66 88 434 53 673 980
89180 528 95 677+ 756 90 918 51 90 90624 828
970 76 91100 25 92 240+ 582 670 96 991 92054
238 70 98 527 52 685 703 39 915 28 97 93039
242 356 697 760 990 94071 164 288 498 628+ 44
730 53 852+ 95000 68 229 435 553 68 86+ 863
936 48 96363 421 23 33 646 700 97008+ 189 92
231 521 926 67 98023 77 195 452 568 835 80
99019 82+ 100 26 442+ 88+ 511 68 85+ 819
85 976 100076 206 18 433 510 871 101007 213
680 102100 44 366+ 967 103024 72 202 70 531
646 802 913 104009 539 88 105275 92 360 514 51
714 834 106016 79 170 213+ 326 475+ 500+
602 85 92 741 809 107022 85 389 91 864 989
108064+ 126 259 466 551 56 773 988 109309
588+ 96 617 702 39 956+ 110254+ 374 449 80
502 38 795 111081 417 86 87 798 971 112003 59
72 132 283 393 449 87+ 732 113113 55 316+
467+ 523 870 941+ 72.

114046 216 436 55 650 752+ 71 78 95 854 61
952 72 115130 255 56 478 650 717 827 53 930
116143 95 257 344 483 517 29 951 71 117127 52
59 91 235 489 972 118103 6 281 389 454 97 569
610+ 747 19182 87 232 68 93 403 84 620 741 89
823 909 10 13 94 120065 79 151 52 201 61 67 340
83 765 902 121101 231 47 497 637 723 25 836
963 122151 225 318 42 599 123148 50 348 408 12
652 746 852 955 124158 391 519 739 913 125012
552 70 728 883 126111 216 393+ 856 83 127301
440 57 658+ 802 64+ 935 128058+ 448 92 884
88 129494 546 671 706 816 130152 208 46 317 432
50 76 500 13 962 131140 354 59 87 543 681 702
132186 375 465 79 541+ 692 769 876 133034 151
383 459+ 643 94 719 843 86 910 134285 625 736
938 97 135087 152+ 53 76 309 475 607 67+ 77
852 59 926 58 66 136069 99350 416 48 90 511 53
746+ 74 860 992 137211 33 74 883 447 63 526
68 763 900 138007 37 302 419 47 518 83 622 796
139119 87 20 358 74 431 515 824+ 140004 62 96
107+ 465 514 861 942 58 93141106 238 58 342
89 421 756 82 945 67 142587 606+ 32 841 97 976
143416 60 144007 127 258 412 572 632 755 986
145079 159 86 291 353 512 681 963 42 146006 266
347 440 43 70 524+696 907 14 147060+ 277 513
16 27 638 719 148000 76 147 71+ 204 496 581
602+ 54 75+ 789+ 149043 195 204 52 342 422
878.

150044 45 347 412 565 707 819 151128 33 39
81 444 502 666 733 40+ 849 978 152082 121 284
486 530+ 60 608 32 34 84 837 43 915 42 153136
41 89 94 236 91 321 625 89 834 909 154093 110
353 455 712 896 952 155186 270 71 309 898 987
156051 284 91 334 95 98 589 602 76+ 719 60 835
70 157115 38 391+ 795 918 158579 605 722+ 938
159053 116 239 98 620 22 718 81 806 14 919 69
94 160262 313 16 36 38 79 455 80 647 82 161052
232 330 44 416 17+ 59 76 518 708 22 162060 214
345 84 403 13 52855 613 758 897 163015 50 145
499 833 164159 216 318 587 721 34 50 842 61
165051+ 55 60 701 50+ 936 166214 425 88 560
656 97 738 69+ 884 95 960 79+ 86 167195 301
34 434 508 60 97 755 67 952 99 168046 50+ 171
271 354 643 50 785+ 89 169025 58 184 226 333
99 505 81 619+ 734.

Na numery oznaczone + padły wygrane po cieszenia zł. 500.

לאָדז, 17 דעצעמבער 1933

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז, 17 דעצעמבער 1933

איז פאַראַן אַן אָפּאָזיציע אין דייטשלאַנד?

(קאָרעספּאָנדענץ פון בערלין)

די דייטשע פּרעסע האָט בעקומען אינסטרוקציעס וואָס ווייניגער צו שרייבען וועגען אַרעסטען רעוואָלוציעס און פּאָליטישע פּראָצעסען. דאָס איז פערשטענדליך. אָפטע ידיעות פון דעם מין צושטערען די אילוזיע פון נאַציאָנאַלען איינהייטליכען ווילען און העלפען ווייניג מיט צו דערהאַלטען די שטימונגען, וואָס זענען פאַר דער מאַכט בעוואונשען. די היטלעראָווצעס ווייסען פון דער אייגענער ערפאַהרונג, אַז די געפעהרליכסטע צייט פאַר יעדער פּאָליטישער בעוועגונג איז די צייט, ווען מען קאָן וועגען דער בעוועגונג שווייגען. ווען מען איז שוין וועגען דער בעוועגונג געצוואונגען צו רעדען, דאַן הויבט זי אויף דעם קאָפּ. דערפאַר האָבען זיי טאַקע פעסט בעשלאָסען צו פערשווייגען דעם פאַקט, אַז אין דייטשלאַנד איז פאַראַן אַן אָפּאָזיציע. און אויב מיר געפינען אין די דייטשע בלעטער מיטיילונגען וועגען פּאָליטישע אַרעסטען, איז נאָר מיט דעם שטענדיגען קאָמענטאַר, אַז די אַרעסטירטע זענען קאָמוניסטען.

מען וואָלט געקאָנט זיך וואונדערן, פאַרוואָס מאַכען די היטלעראָווצעס אַזאַ רעקלאַמע די קאָמוניסטען, ווען עס וואָלט זיך נישט געהאַנדעלט וועגען געוויסע אינערליכע סבות. עס איז דאָך עפּעס נישט בעקוועם צו מעלדען, אַז מען האָט דעם אָדער יענעם הינגעריכטעט דערפאַר, ווייל ער איז, אַ שטייגער, אַ קאַטאָליק. איבער דער עקזעקוציע פון אַ קאָמוניסט וועט די וועלט גיכער און לייכטער אַריבער צו דער טאָג-אָרדנונג. אַ חוץ דעם סוגעסטיאָנירט מען דער וועלט, אַז די אויסוואַהל קאָן זיין נאָר צווישען די קאָמוניסטען און היטלעראָווצעס. מען מוז אַלזאָ נישט נאָר שלום מאַכען מיט'ן געדאַנק וועגען היטלעריזם און זיין עקזיסטענץ, נאָר אַפילו אַנערקענען דעם היטלעריזם פאַר אַ וואָלטאַט, פאַר וועלכער מען דאַרף היטלערן און זיינע מענשען אייביג דאַנקבאַר זיין, ווייל זי שיצען דאָך איראָפּע פאַר דער באָלשעוויסטישער אָנשטעקונג.

עס חזר'ט זיך איבער אומגעפעהר דיזעלבע שפּיל פון די פריהערדיגע ליבעראַלע רעגירונגען, וועלכע האָבען אָהן אויפהער גערעדט וועגען דעם: אָדער מיר, אָדער די היטלעראָווצעס. פּונקט אַזוי ווי די היטלעראָווצעס זענען געווען דער סטראַשאַק אין דעם מויל פון ברינינגען, אַזוי זענען די קאָמוניסטען איצט דער סטראַשאַק אין מויל פון די היטלעראָווצעס. די אָפיציעלע דייטשע קאָמוניקאַטען, וועגען דער קאָמוניסטישער געפאַהר זענען פערשידענאַרטיג. פון איין זייט זאָל מען שוין האָבען די קאָמוניסטישע פּאַרטיי אינגאַנצען פערניכטעט, פון דער אַנדערער זייט דאַרף מען האָבען פאַר איהר פערניכטונג צוויי מיליאָן שטורמיסטען. ווער עס וועט דאָס פערשטיין, דער איז ווערט צו בעקומען אַ נאָבעל-פּרייז.

צי איז אין דייטשלאַנד פאַראַן וועלכע עס איז נישט פּאָליטישע אָפּאָזיציע און ווי אַזוי זעהען אויס איהרע כוחות, כדי אָביעקטיוו צו ענטפערען אויף דער דאָזיגער פראַגע, דאַרף מען אָפּוואַרפען איינעגע אָפּגעלעבטע בעגריפען. נאַטירליך איז נישטאָ קיין דרייצעהן מיליאָן מאַרקסיסטישע וועהלער, אָבער מיטן מאַרקסיזם איז נישט פערענדיגט, ווי עס בעריהמט זיך טיילמאָל די אָפיציעלע פּרעסע. דער מאַרקסיזם האָט בעקומען אַזאַ געהעריגען קלאַפּ, אַז ס'איז צווייפעלהאַפט צי ער וועט זיך גיך פון קלאַפּ אויסהיילען. עס וואָלט געווען צו פריה צו שטעלען אַ שטערבליכע דיאַגנאָזע. שוין איינמאָל אין דער געשיכטע פון דייטשלאַנד איז דער מאַרקסיזם געווען אָפיציעל געבראַכט צו קבורה, צוואַנציג יאָהר איז ער געלעגען דע יורע אונטער אַ שלאָס, אָבער נאָך די צוואַנציג יאָהר האָט ער זיך ווידער אויפגעהויבען פריש און געזונד... אין דער געשיכטע פון פּאָליטישע בעוועגונגען זענען צוואַנציג יאָהר אַ קלייניגקייט און עס איז אינגאַנצען נישט בעוואוסט, איבער וועמען מען וועט אין יאָהר 1953 דאַרפען מאַכען אַ הספד.

מען קאָן נאַטירליך אָננעהמען, אַז אין די יאָהרען 1870—1890 איז דער מאַרקסיזם נאָך געווען זעהר יונג, און האָט דערפאַר זעהר לייכט אַריבערגעטראָגען די ביסמאַרקישע אָפּעראַציע. אָבער איצט צוליב'ן עלטער וועט דער מאַרקסיזם די היטלעריסטישע אָפּעראַציע נישט אַריבערטראָגען. ביז איצט יעדענפאַלס ריהרט ער זיך, און צי דאָס ריהרען זיך בעדייט די אַגאָניע פאַרן טויט, אָדער געבורטסווייען וועגען דעם איז נאָך שווער צו אורטיילען.

אויב וועגען דער עקזיסטענץ קאָן מען אורטיילען לויט דער קראַפט פון רעאַקציע, דאַן האָבען די פאַקטען זייער שפּראַך. פון זינט היטלער איז געקומען צו דער מאַכט זענען פערמשפּט געוואָרען צום טויט 52 מענשען פאַר פּאָליטישע פערברעכענס. פון זיי האָט מען איבער 13 שוין אויסגעפיהרט דעם אורטייל און 39 וואַרטען אויף דעם תליון. וויפיל פּערזאָן מען האָט דערשאָסען ביים פּרובען צו אַנטלויפען אָדער וויפיל האָבען זיך אויפגעהאַנגען אין זייערע קאַמערען, וועגען דעם איז קיין גענויע ציפערען נישטאָ.

אַ חוץ דעם שווימט דאָך אויף פון צייט צו צייט פּאָליטישע פּראָצעסען. איך האָב אין דעם מאָמענט נישט אין זין דעם גרויסען מיסטער-פּראָצעס, וועלכער קומט פאָר אין לייפּציג. מיר מעגן רעדן די קלענערע פּראָצעסען, וועגען וועלכע די פּרעסע שרייבט כמעט נישט אינגאַנצען.

נישט לאַנג איז איבער דער פּרעסע אַריבער אַ ידיעה וועגען אַ פּראָצעס פון 91 פּערזאָן. דאָס איז געווען אַ געהיימע אָרגאַניזאַציע אין דרעזדען, וועלכע האָט אַרויסגעגעבען און פערשפּרייט אַן אייגענע קאָנספּיראַטיווע צייטונג. די אויסלענדישע בלעטער האָבען איבערגעגעבען שוידערליכע פּרטים וועגען פייניגען די אַרעסטירטע אין דער טורמע. דער פּראָצעס גופא האָט דערמאָנט די פּראָצעסען פאַר אַ פעלד-געריכט. די היטלעריסטישע פּרעסע האָט וועגען דעם פּראָצעס לאַנג געשוויגען און האָט זיך מיט איהם פערנומען ערשט איצט, אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ענטדעקונג פון נייע געהיימע אָרגאַניזאַציעס אויך אין דרעזדען.

ווי ווייט עס האָבען דערגרייכט די איינפלוסען פון דער דאָזיגער אָרגאַניזאַציע קאָן מען אורטיילען דערפון, וואָס אין דאָזיגען פּראָצעס האָט מען שוין אַרעסטירט העכער מיטהונדערט קאָנספּיראַטיווע פונקציאָנערען, דערונטער דרייהונדערט סאָציאַל-דעמאָקראַטען.

די סאָציאַל-דעמאָקראַטען האָבען פערלייגט אין דרעזדען כלומרשט אַ הורט-האַנדעל פון טאַבאַק און אונטער דעם אויסרייד האָבען זיי געשאַפען אַ צענטער פון קאָלפּאָרטאַזש פון אומלעגאַלע בלעטער, הויפּטזעכליך דעם „נייעם פאָרווערטס“, וועלכער גייט איצט אַרויס אין קאַרלסבאַד. אַ גאַנצע אָרגאַניזאַציע פון קורירען פלעגען די בלעטער שמוגלען פון דער טשעכאָסלאָוואַקיי און אין די סודעטענדער עקזעמפּלאַרען ברענגען קיין דייטשלאַנד און דאָ פלעגען די בלעטער ווערען פערשפּרייט. פאַרן טראַנספּאָרט פלעגט מען בענוצען סיי די באַהן-וואַגאָנעס, וואָס גייען אָפּ ביינאַכט פון דער טשעכאָסלאָוואַקיי, סיי די דאַמפּפערס אויף דער עלבע.

גלייכצייטיג מיט אָט דער אָרגאַניזאַציע האָט מען ענטדעקט אויך אין דרעזדען, נאָך איין אומלעגאַלע אָרגאַניזאַציע, אַ קאָמוניסטישע, פון איהר האָט מען אַרעסטירט 72 פּערזאָן.

מען קאָן, פערשטייט זיך, פרעגען, פאַרוואָס האָט מען די אָרגאַניזאַציעס ענטדעקט גראַד אין דרעזדען? צי איז דאָס אַ דאַנק די בעזונדערע טאַלאַנטען פון דער דרעזדענער פּאָליציי אָדער די אומלעגאַלע אָרגאַניזאַציעס האָבען דווקא דרעזדען אויסגעוועהלט פאַר'ן צענטער פון זייער פּראָפּאַגאַנדע? וועגען ערשטען איז שווער צו אורטיילען. וואָס אָנבעלאַנגט דער צווייטער פראַגע איז הירשליך ריכטיג, אַז דרעזדען, און זאַקסען בכלל, זענען תמיד אָנגעגאַנגען פאַר „רויטע ערטער“, און די נאָהענטקייט פון דער טשעכאָסלאָוואַקישער גרענעץ האָט דאָ אויך געהאַט צו זאָגען אין הינזיכט פון צושטעלען ליטעראַטור.

פון מאַסגעבענדע קוואַלען ווערט מען אַזוי אַרום בעוואוסט וועגען דער אַקטיווער קאָנספּיראַטיווער טעטיגקייט פון די מאַרקסיסטען אין זאַקסען. דאָס לאָזט דענקען, אַז אויך אין אַנדערע קאַנטען פון דייטשלאַנד זיצען נישט די מאַרקסיסטען מיט פערלייגטע הענד, בלויז די פּאָליציי איז נאָך צו זיי נישט דערגאַנגען.

ווידער גנב'עט זיך דורך דער דייטשער אַנימאַסאָר איבער דער גרעניץ מיט פּראָקלאַמאַציעס און קאָנספּיראַטיווער צייטונג. אָט דער אומאויפהערליכער קוואַל פון אומלעגאַלער ליטעראַטור האָט אין משך פון צוואַנציג יאָהר אונטערגעשווענקט דעם אייזערנעם קאַנצלער. די צוקונפט וועט בעווייזען, צי די וואָרצלען פון היטלער'ן זענען פעסטער, איידער די וואָרצלען פון ביסמאַרק'ן.

(אב)

ווי קאָן מען ראַטעווען די וועלט?

אַן אַרטיקעל פון אַ בעריהמטען ענגלישען שרייבער

דער בעריהמטער ענגלישער שריפטשטעלער בערטראַנד רעסעל פערנעהמט זיך אין אַן אַרטיקעל מיט דער פראַגע, צי קאָן די וועלט אָפּגעראַטעוועט ווערען. ער האַלט, אַז אָפּראַטעווען די וועלט וואָלט נאָך געקאָנט אַ שטאַרקע אַלגעמיינע רעגירונג פון אַלע לענדער. אַזאַ רעגירונג וואָלט געהאַט דאָס פיזישע און מאָראַלישע רעכט אָנצואווענדען אַזעלכע מיטלען, וועלכע קיין שום אַנדערע רעגירונג קאָן זיך נישט ערלויבען.

נאָר אָט די מאַכט וואָלט געהאַט דאָס רעכט, שרייבט רעסעל, צו בעזייטיגען די שרעקליכע אינסטרומענטען פון דער מאָדערנער קריגס-פיהרונג. פאַר יעדען איינציגען אָהן אויסנאַהם וואָלט געווען קלאָר, אַז פיהרען קריג געגען אָט דער מאַכט איז אוממעגליך. ווען דער דאָזיגער מצב וועט געשאַפען ווערען, דאַן וועט געזיכערט ווערען דער שלום. ביז צו יענער צייט וועלען, נישט געקוקט אויף די קאָנפערענצען און אויף דער פעלקער-ליגע אויסברעכען פון צייט צו צייט מלחמות, און יעדער נייער קריג וועט האָבען ערגערע פאָלגען פאַר די פריהערדיגע.

אויב די ציוויליזאַציע זאָל אָפּגעראַטעוועט ווערען, איז איין זאַך אומבעדינגט נויטיג: עס מוז עקזיסטירען אַ רעגירונג פון דער גאַנצער וועלט, אַזאַ שטאַרקע, אַז יעדער בונט געגען איה'ע בעפעהלען זאָל פון פריהער אויס פעראורטיילט ווערען אויף אונטערפאַל. צי עקזיסטירט אָבער די מינדעסטע וואַהרשיינליכקייט, אַז עס וועט אַמאָל דערצו דערגיין?

אַ פּרוב צו שאַפען אַזאַ איבערשטע מאַכט אין אינטערנאַציאָנאַלע באַציהונגען איז געווען דער פעלקערבונד. אַזוי ווי אָבער די מיליטערישע כוחות זענען געבליבען אויסער קאָנטראָלע פון די בעזונדערע מלוכות, האָט דער פעלקערבונד אין דעצידירענדע מאָמענטען נישט געהאַט קיין שום מאַכט. די וועלט האָט דאָס איינגעזעהן אין מאָמענט, ווען יאַפּאַן האָט אונטערגענומען איהר אימפּעריאַליסטישע קאַמפּאַניע אויפ'ן ווייטען מזרח. די פראַנצויזען האָבען מיט רעכט ערקלערט, אַז דער פעלקערבונד, אויב ער וויל בעזיצען אַ מאַכט, מוז ער בעקומען דעם מאָנאָפּאָל אויף די געפעהרליכסטע מינים געוועהר. אָבער די קאָנקורענץ צווישען די מלוכות האָט געמאַכט אוממעגליך די דאָזיגע קאָנצעפּציע. אויף דער נאָהענטער צוקונפט יעדענפאַלס ווייזט זיך אויס פולשטענדיג נישט וואַהרשיינליך, אַז די מלוכות זאָלען אָפּגעבען זייערע בעסטע וואָפען אַן אינטערנאַציאָנאַלער מאַכט.

צי איז אַלזאָ נישטאָ קיין שום האָפנונג פאַר דער וועלט? הגם זעהר נישט גערן, אָבער איך מוז זאָגען, אַז פאַר דעם סוף פון דעם נאָהענטסטען קריג צווייפעל איך, צי עס וועט קאָנען עפּעס אין דער ריכטונג געטון ווערען. נישט דערפאַר, ווייל מען קאָן גאָרנישט טון, נאָר דערפאַר, ווייל פיל ווילען גאָר נישט אויסמיידען קריג, און פיל אַנדערע פערשטייען נישט אין וואָס עס בעשטייט דאָס פּראָבלעם. ווען דער נייער קריג וועט אויסברעכען, וועט זיכער זיין נאָך ווייניגער נייטראַלע מלוכות, ווי עס איז געווען אין לעצטען וועלט-קריג. אָבער אייניגע וועלען דאָך בלייבען נייטראַל. לאָמיר זאָגען, אַז אורוגוואַי און אַביסיניען וועלען בלייבען די איינציגע נייטראַלע מלוכות. ביים סוף פון קריג וועלען זיי זיין אימשטאַנד צו בעהערשען די וועלט, ווייל די פעלקער, וואָס וועלען זיך בעטייליגען אין קריג, וועלען זיך געגענזייטיג פערניכטען. אין די נייטראַלע לענדער וועלען אויך זיין פיל אַנטלאָפענע פון די אַנדערע לענדער, און אָט די פליטים וועלען זיין מענשען, ביי וועלכע דער שכל וועט גובר זיין איבער דעם געפיהל. די פּאַטריאָטען וועלען ווערען אויסגעהרג'עט אין דינסט פון זייער לאַנד, און אָט די, וועלכע וועלען בלייבען לעבען, וועלען זיך ערקלערען פאַר דער העכסטער מאַכט, זיי וועלען מיט אַ פעסטער האַנד בענדיגען אַלע פּאַטריאָטיזמען, זיי וועלען שאַפען אַן אינטערנאַציאָנאַלען לופט-פלאָט און וועלען ביסלעכווייז בעפעלקערען די פערניכטעטע שטחים.

ווי עס זאָל נישט זיין פיהרט אויס דער ענגלישער שריפטשטעלער, איין זאַך איז קלאָר: די וועלט וועט נישט קאָנען געראַטעוועט ווערען נישט דורך פערשטאַרקען די בעוואָפענונגען פון די בעזונדערע מלוכות, נישט פערקעהרט, דורך פּרובען אָפּצושוואַכען די בעזונדערע בעוואָפענטע כוחות. די וועלט וועט מען קאָנען ראַטעווען נאָר דורך קאָנסאָלידירען, קאָנצענטרירען דעם גרעסטען סכום פון בעוואָפענטע כוחות אין עמיצענס הענד, צי אין דער האַנד פון איין מלוכה, אָדער פון אַ גרופּע מלוכות, אָדער אין די הענד פון אַן אינטערנאַציאָנאַלער אָרגאַניזאַציע. אָט דער קאָנצענטרירטער כוח וואָלט אין דער ווירקליכקייט געמוזט אַזוי זעלטען קעמפען ווי די פּאָליציי, אַ שטייגער.

דער מאַנדאַט אַלס העכסטער פּרינציפּ

צו די שטאָדט-ראַט-וואַהלען אין גאַליציען

מיט די איצטיגע וואַהלען צו די שטאָט-ראַטען אין גאַליציען איז בעגראָבען געוואָרען אַ 30-יאָהריגע טראַדיציע אין קאַמף פון אַ זעלבסטשטענדיגער יודיש-נאַציאָנאַלער פּאָליטיק. יודען האָבען טאַקי בעקומען מאַנדאַטען אין אַ קלענערע אָדער גרעסערע צאָהל, אָבער נישט ווייל זיי האָבען דאָס אויסגעקעמפט אין אַ פערהעלטניש, וואָס עס קומט זיי, נאָר אין דער מאָס, וואָס מען האָט זיי „צוגעטיילט“.

ביי די איצטיגע וואַהלען האָט מען אויך די יודען צוגעטיילט אַ בעשטימטע צאָהל מאַנדאַטען און ערלויבט זיי צווישען זיך אַרומצושפּילען. איז ווער עס האָט געקאָנט אַריינכאַפּען אַ מאַנדאַט, דער האָט געכאַפּט. און ווער וויל דאָס נישט ביי יודען איצט אַ מאַנדאַט, אָפּגעזעהן דערפון צי ער איז ראוי אָדער נישט?

טויגעניכטסען זענען ביי אונז געוואָרען פיהרער, וואָס ווילען פערטרעטען דאָס יודישע פאָלק אָבער קודם כל זוכט דער „גדול“ תכלית פאַר זיך. עס הייסט מאַקע, אַז ער מוז בעזיצען דעם פּרעסטיזש פון זיין גרופּע, און דער פּרעסטיזש ווערט געזיכערט נאָר דאַן, ווען ער דער פּאַרטיי-מאַכער בעקומט אַ מאַנדאַט.

דאָס הייסט נישט קיין עגאָאיזם, קאַריערען-יעגעריי, פּערזענליכע אינטערעסען און אַמביציעס, נאָר מען האָט דאָס געקרוינט מיט דעם פיינעם נאָמען — רעאַל-פּאָליטיק. אַזוי הייסט רעאַל-פּאָליטיק קודם-כל זיך צו זיכערען אַ מאַנדאַט און דאַן, אויב עס לאָזט זיך, מהנה זיין אייגענע מענשען, אייגענע פּאַרטיי-פריינד מיט מאַנדאַטען.

נישט די קוואַליפיקאַציעס, נישט די פעהיגקייטען צו פּאָליטישער און געזעלשאַפטליכער אַרבייט זענען אין גרויסען טייל מאַסגעבענד ביים בעקומען אַ מאַנדאַט. ענטשיידענד איז דאָס פּאַרטיי-מענטעלע מיט'ן חתימה'לע די קליינליכע אַמביציעס און — דער פּערזענליכער אינטערעס. דערפאַר טאַקע איז פערשוואונדען ביי אונז דער טיפּ פון עוסק בצרכי ציבור באמונה.

ווער עס דענקט אַנדערש, דער איז אַ בטלן, אַ פאַנטאַסט, פערשטעהט זיך נישט אויף רעאַל-פּאָליטיק. אַזאַ איינער ווערט פערשריגען אַלס פּרינציפּען-יעגער, דאָגמאַטיקער, דאָן קישאָט, וואָס קעמפט געגען ווינד-מיהלען, וואָס איז אָבגעריסען פון לעבען.

דער היינטיגער דור האָט געריסען מיט די אַמאָליגע הערליכע יודיש נאַציאָנאַלע טראַדיציעס אין דער פּאָליטיק. ער זעהט, אַז מען שטעלט נישט קיינעם קיין גאָלדענע מצבות. אַז סיי-ווי בעקומט מען נישט קיין אַנערקענונג. מען מעג זיין אַ נחום סאָקאָלאָוו, אין קוים האָט מען אַן אַנדער מיינונג, פערדינט מען בעוואָרפען צו ווערען מיט פוילע אייער. מען מעג זיין אַ יצחק גרינבוים, אַ קעמפער פאַר יודישע רעכט, הערט מען דאַן פון יעדען יונגעל דעם אויסגעשריי „פערראַטער“, „קאָמוניסט“.

און ווער עס האָט נאָר אַ חוש פאַר פּאָליטישע רעאַליטעטען, שלאָגט כפּרה מיט די פּרינציפּען, פערקויפט זיך אַפילו צום טייוול — אַבי תכלית, אַבי שוין צו זעהן עפּיס ממשותדיגס, אויב עס דרוקט זיך אויס אין אַ מאַנדאַט.

ביי אַזאַ מצב האָבען נישט געקענט אויסזעהן אַנדערש די איצטיגע וואַהלען צו די שטאָט-ראַטען אין גאַליציען.

נאָך קיינמאָל נישט האָט געהערשט אַזאַ צופרידענהייט מיטן אויסגאַנג פון וואַהלען ווי איצט. זעלטען אַ שטים פון פּראָטעסט.

אַ זאַטע צופרידענהייט האָט אַרומגענומען אַ טייל וואָרט-פיהרער אין די שטעט און שטעטלעך. אַ, אַ געראַכטע יודישע פערטרעטערשאַפט אין די שטאָט פערוואַלטונגען, נישט קיין געראַכטע — דאָס זענען נאַרישקייטען. עיקר-וואָך איז, וואָס מען האָט בשלום ושלוה, אָהן קאַמף זיך איינגעהאַנדעלט אַ מאַנדאַט. אַלעס איבריגע איז נישט וויכטיג.

יודישע פאָדערונגען, רעכט אויף אַרבייט פאַר יודען אין די שטעט און שטעטלעך, יודישע בעאַמטע אין די שטאָטישע אינסטיטוציעס, וואָס ווערען אויסגעהאַלטען פון יודישע שטייער-צאָהלער — אָט דאָס אַלעס זענען אַנאַכראָניזמען. דער מאַנדאַט איז געוואָרען דער אידעאַלער פּרינציפּ. מען מוז געוועהלט ווערען, זאָל עס קאָסטען וואָס עס וויל, אַבי דער פּאַרטיי-פּרעסטיזש זאָל געראַטעוועט ווערען, ד. ה. אַבי די פּערזענליכע אַמביציעס און די אינטערעסען זאָלען זיין געזיכערט.

האָבען די איצטיגע וואַהלען צו די שטאָט-ראַטען בעגראָבען נישט בלויז די זעלבסטשטענדיגע יודיש-נאַציאָנאַלע פּאָליטיק, נאָר זיי זענען געווען אַ רעזולטאַט פון דער פערפוילטקייט און דעמאָראַליזאַציע. וואָס האָט זיך אַריינגעריסען אין עפענטליכען יודישען לעבען אין גאַליציען. די איצטיגע וואַהלען האָבען צוריקגעוואָרפען דאָס יודישע לעבען אין די שטעטלעך מיט 50 יאָהר צוריק, נישט מיט זיינע אַמאָליגע מעלות, נאָר מיט אַלע זיינע רעאַקציאָנערע און פינסטערע חסרונות. מיט זיין עיפּוש, שפלות און קריכעריי.

(רצג)

געיעג אויף דער „אומלעגאלער“ עליה

אראבישע „ארבייטסלאזיגקייט“. — ענגלאנדס פאליטיק בנוגע ארץ-ישראל. — די אקציע פון „כפר אוסישקין“

עס איז געשעהן דאס, וואס מיר האבען זיך דערפאר געשראקען. אין דער פאליטיק פון דער מאנדאטאר-מאכט איז קענטיג א וויכטיגע ענדערונג, די בעציהונג פון דער רעגירונג צו דער ציוניסטישער טעטיגקייט איז געווארען נישט קיין גינסטיגע.

די עליה איז בעגרענצט געווארען, מיט אנדערע רעכט. די סערטיפיקאטען, וואס מען האט איצט בעוויליגט דערגרייכען נישט קיין דריטעל פון דער בויטיגער צאהל. די פארערונג אויף ארבייטס-הענד איז גרויס, א סך אונטערנעהמונגען אויף פערשידענע געביטען ווערען אפגעהאלטען, צוליב מאנגעל אין ארבייטער. באין ברירה, פערנעהמען אראבישע ארבייטער דעם פלאץ פון ריין יודישע ארבייטס-פאזיציעס. אבער די אראבער פון ארץ ישראל אליין שטייען נישט, מען בעניצט זיך מיט „עולים“ פון חורן און גולן. אמת, אויך די האבען נישט קיין רעכט צו ארבייטען אין ארץ-ישראל; פארהאן אויך פאלען, אז מען שיקט זיי צוריק אין זייער היים. יענע אבער ווייסען אלע וועגען וואס פיהרען קיין „פאלעסטינע“. דורך איין טיר שיקט מען די אויס פון לאנד, און דורך צעהן טירען קומען זיי צוריק אריין. אויך די פאלען פון ארויסשיקען זענען זעהר ווייניג אין פערגלייך מיט דער גרויסער צאהל איינגעוואנדערטע אראבער, וואס ווילען אין לאנד און זענען בעשעפטיגט מיט ארבייט.

דערוויל האט זיך אנגעהויבען א געיעג אויף „אומלעגאלע“ טוריסטען. מען כאפט זיי אין גאס. אין האטעלען א. א. וו. און מ'ארעסטירט זיי. אויך יענע, וואס אין זיי געלונגען פאלוויפיג אויסצומיידען די „כאפערס“, קענען זיך נישט רוהיג אפגעבען מיט זייער ארבייט. דער געדאנק אין דאס איינגעבראכט א גרויסע שטערונג אינ'ם נארמאלען גאנג פון לעבען.

אין קריזען, וואס זענען בעקאנט מיט'ן מצב פערזיכערט מען, אז די ביידע גזירות און רדיפות האבען גאר נישט צו טון מיט די אראבישע שטרייקען און דעמאנסטראציעס. אז שוין א לאנגע צייט פריהער גרייט זיך די רעגירונג צו אנצונעהמען מיטלען געגען דער „אומגעזעצליכער“ עליה. דאס הייסט, אבער נישט, אז די לעצטע געשעהענישען האבען נישט קיין שייכות צו די שטרענגע מיטלען, וואס די רעגירונג האט געוואלט אנווענדען געגען די אומגעזעצליכע עולים. איידער פערלאנג פונם נציב העליון איז פארגעקומען אן אנאלידיענץ פון די אראבישע מוניציפאליטעטס - פארשטעהער, אויף וועלכער דער נציב האט זיך גאנץ דייטליך אויסגעדריקט פון דעם בעוואוסטען מאקדאנאלד-בריף. אין געגענזאץ צו דעם זשאורגע בריף, האט דער נציב ערקלערט, אז ביי דער בעשטימונג פון דער צאהל סערטיפיקאטען וועט ער זיך רעכענען מיט דעם ארבייטס-צושטאנד, נישט בלויז ביי די יודען אליין נאר אויך ביי די אראבער, און אויך מיט'ן ארבייטס מאנגעל, וואס קען פארקומען א צייט שפעטער הגם מען שפירט איהם נישט איצט.

עס איז דערפאר גאנץ קלאר, אז אין דער פאליטיק פון דער מאנדאטאר - מאכט איז פארגעקומען א ביידע ווענדונג געגען אונז, און זי איז בעשטימט אלס סאטיספאקציע פאר די שאדענס, וואס די אראבער האבען געליטען אין זייערע ווידערשפעניגע דעמאנסטראציעס. עס איז זעהר צו בעדויערען, אז הגם מען האט אלעס פאר-אויס געזעהן, האט מען נישט געמאכט ווענען די נויטיגע מיטלען, כדי אפצושטויסען דעם אנגריף, וואס איז מיט בערעכענונג צוגעגרייט געווארען געגען דער עליה און דעם ציוניסטישען ווערק.

דער ישוב אין לאנד גופא האט נישט געקאנט ארויסטרעטען מיט פראטעסטען אין א צייט, ווען די רעגירונג האט אנגענומען מיטלען אפצוהיטען די ארדנונג אין לאנד, אבער דאס יודענטום אין דער גאנצער וועלט האט געדארפט שטורמיש פראטעסטירען געגען דעם אנגריף, וואס ווערט געפלאנט אויף זיין אויפבוי-ווערק. די גרויסע וועלט, וואלט

האבען מיינע אפיציעלע בעלייטער מיר נישט אויס

(בריף פון ארץ-ישראל)

אונז טער-שטאנען. מיר יודען האבען דאס בעוויזען, מיט אייגענע אנשטרענגונגען. אז אין ארץ-ישראל איז פארגעקומען דער נס פון מזל און ברכה, בעת אומעטום הערשט א שווערער עקאנאמישער קריזיס. א דאנק אונזער אויפבוי-ארבייט האט די רעגירונג געקאנט אנזאמלען א גרויסען עודף אין דער מדינה קאסע, פון וועלכען וועט פראפעזירען סירוב די אראבער. די רעגירונג איז איצט זיכער, אז אויף א געוויסער צייט וועט זי האבען

בעצוג צו דעקן די גוטיגע הוצאות, און אויך מהנה זיין די אראבישע בעפעלקערונג מיט פערשידענע בענעפיצענען. די קען זיך דערפאר דערלויבען, אפצושטעלען אויף א צייט דעם יודישען עמיגראנטען-שטראם אין דער אויפבוי-ארבייט. אבער דאס יודישע פאלק וועט נישט מסכים זיין צו אזא אומגערעכטער בעציהונג צו אונזער ווערק. דאס וואס האט דאס יודענטום אין גאר דער וועלט.

מיט א בעזונדער צופרידענהייט האט דער ישוב אין ארץ-ישראל אויפגענומען דעם בעשלוס פון קאנגרעס צו גרינדען א נייע קאלאניע מיט'ן נאמען „כפר אוסישקין“. אויף דער קאנפערענץ פון די קרן קימת טוער און שעקעל-טוער האט מען בעשלאסען צו דערצילען ווייטער אנ'הכנסה פון 80.000 פונט (לגבי 13.000 פונט אין תרצ"ג), און דער עודף זאל בעשטימט ווערען לטובת דער קאלאניע פון כפר אוסישקין. אויך די אלטע ציוניסטען האבען אויסגעגעבען א בעזונדערען אויפרוף צו דער יודישער בעפעלקערונג און אויפגעפאדערט צו ענערגישע מיטארבייט פאר דאזיגען צוועק. אין גאנצען לאנד ווערט איצט דורכגעפיהרט די אקציע פון „כפר אוסישקין“.

„כפר אוסישקין“ וועט זיין, ווי עס איז געפלאנט, א גרעסערע קאלאניע, וואו עס וועלען קאלאניזירט ווערען עטליכע הונדערט משפחות. די קאלאניסטען וועלען גענומען ווערען פון אלע שיכטען און פארטייען פון פאלק. אזוי אז אינ'ם דאזיגען דארף וועט זיך סימבאליזירען „אחדות ישראל“, אהן אונטערשיד פון שטאנד אדער פארטיי. אזוי איז דער רצון פונ'ם יובילאר, אויב דאס וועט זיך איינגעבען, אזוי קען טאקע נישט זיין קיין בעסערער אנדענק און ערהונג פאר אוסישקין.

איש ירושלים.

א שפאציר איבער לענינגראד

(היינטיגע בילדער און סצענעס אויף די גאסען)

(פון א רייזע)

פון ה. לאנג.

ענדליך לענינגראד.

איך בעזוך ערשטער, וואס האבען אמאל געצאהלען מיין פאנטאזיע און ארויסגערופען האר'ץ קלאפעניש ביים לייענען וועגען זיי.

איך בין ביי דעם קלויסטער, וואס איז אויפגעבויט געווארען אויפ'ן ארט, אויף וועלכען אלעקסאנדער דער צווייטער איז דערהרג'עט געווארען פון די רעוואלוציאנערען פון דער „נאראדנאיא וואליא“. דער קלויסטער האט פיל-פארביגע קופאלען, זייערע טיף-בלויע קאלירען ווערען זיך איבער פיל גאסען. איך געדענק בעשרייבונגען פון יענעם אקט רעוואלוציאנערען אויפ'ן ארט, ווי אזוי אלץ איז צוגעגאנגען, און איך געדענק די געפיהלען, וואס איך האב געהאט ביים לייענען דאס. ס'האט זיך מיר איצט אויסגעוויזען, אז איך זעה די גאנצע סצענע, ווי די רעוואלוציאנערען זענען געשטאנען און געווארט אויף צו קענען דורכפיהרען זייער אויס-געפלאנטע טאט.

עס איז געווען שטיל אויף יענער גאס. קיין איין דורכגעהער האט זיך דארטען נישט געזען, כאטש עס איז געווען אין די שטונדען פון פאר-מיטאג. אין לענינגראד איז די בעפעלקערונג נאך צענטרירט אויף בלויז עטליכע גאסען, אזוי איז דאס, איינגעטיילט איבער גאנץ רוסלאנד, אויסער מאסקווע. די גרעסטע טייל פון די שטעט דערהען אויס ווי אפגעשטארבען, שטונדען און שטונדען הערען זיך דארטען נישט קיין מענשליכע טריט. און מ'וועהט נישט קיין פנים פון א פענסטער. נישטא קיין היימליכקייט אין א שטוב, אין אלע שטעט פון דער וועלט בעגעגענט מען מענשען אין אלע שטונדען פון טאג אפילו אויף די גאסען. מענשען קומען ארויס פון שטיבער; א וואגען פאהרט דורך; קינדער שפילען זיך. איהר זעהט נישט אויף גאסען און באסען איבער רוסלאנד. אלע זענען אויף א פאר בעשטימטע גאסען אדער סקווערען. אלט און יונג, מענער און פרויען און קינדער. זענען אזוי ווי צוזאמענגעטריבען נאר דארט אהין צוגעהן. און מען געהט הין און צוריק, פאמעליך מיט קינדער ביי די הענט. מען געהט גלאט אין דער וועלט אריין. ס'איז נישט קיין שפאציר, ווי עס איז נישט קיין גאנג צו דער ארבייט, אדער צו קויפען עפעס. נישטא גאר קיין ציל פאר קיינעם. די איינציגע בעוועגונג פונ'ם גאנג איז וואס עס פערטאמפערט די פראגע אין יעדער היים: „וואו נעהמט מען אביסעל א געהייצטען ארט?“ די ענגשאפט אין אלע הייזער טרייבט די מענשען אויף דער גאס ארויס. און פון דער אייזיגער גאס ווייסט מען: ס'וועלט זיך זיין, וואס ווייטער פון די מענשען, מיט וועמען איהר וואוינט צוזאמען; ס'וועלט זיך זיין וואס ווייטער פון זיך אליין. דאס האבען מיינע אפיציעלע בעלייטער מיר נישט אויס

געקלערט. דאס האב איך שוין געהערט שפעטער פון פריוואטע אין לענינגראד ער הייזער, וואו איך האב אנגעהויבען אריינקומען.

דער לעצטער א ער פעטער איז הויפטזעכליך אויף דער גאס „פינף און צוואנציגסטער אקטאבער“ וואס האט אמאל געהייסען „נעווסקי פראספעקט“, און אויף דער גאס „דריטער יולי“, וואס האט אמאל געהייסען סאדאוואיא אוליצא. דער איצטיגער גאנג דארטען פון טויזענדער און טויזענדער מענשען, איז פונקט אזוי אומהיימליך, ווי עס איז די לעדיגקייט און שטילקייט אויף די אנדערע גאסען. עס איז א נישט-נאטירליכע לעדיגקייט דא, ווי א נישט נאטירליכער גאנג דארטען. אבער אויף דער פוסטער גאס, וואס איז געבליבען היסטאריש דורך דער מארדונג פון אלעקסאנדער דעם צווייטען, האב איך עס נאך נישט געהאט דערשפירט.

אט בין איך אויף א צווייטער גאס. אמאל האט די געהייסען יעקאטערינבערגסקאיא אוליצא. איצט הייסט די גאס „אוליצא פראלעט-קולטור“ („פראלעטאריש קולטור“). ס'איז געווען פארבאכט. איך האב דערזעהן א געלויף פון מענשען, מענער און פרויען, צו א ווינקעל גאס פון „פראלעט-קולטור“. דארטען געפינט זיך א געוועלבעל, וואס הייסט „קראסנאיא זוויעזדא“ (רויטער שטערן); אריינצוקומען אהין מוז מען אריינגעהן א פאר טרעפלעך, ווי צו א קעלער, מענשען האבען זיך געשטופט. מ'האט געדארפט זיך אויסשטעלען אין אן „אטשערעד“ צו קענען אריינגעהן צו דעם געוועלבעל — די בעקאנטע „אטשערעדס“ פון פערשידען-ערטע מענער און פרויען און קינדער איבער גאנץ רוסלאנד. דאס געוועלבעלע איז נאר גוטע פערמאכט. די טיר האט אמאל געהאט שויבען, אבער קיין שויבען זענען שוין איצט מעהר נישט געווען; אויף איין ארט פון א שויב איז געווען א גראבער מעל אריינגעשטעלט. און דאס איבער פון א צווייטער שויב איז געווען פערשטעקט מיט א שטיק שמאטע, אפגעריסען פון אן אלטען זאק, א פענסטער פון דעם זעלבען געוועלבעל, וואס האט זיך געזעהן צו דער גאס. באר אויף די הויפט. איז געווען פערשמירט, נישט געוואשען און נישט געווישט. דער בעלויף אהין איז געווארען אלץ גרעסער.

איך האב אויסגעפונען, אז דאס לויפט מען נאך פוטער. דריי וואכען צייט איז אין לענינגראד קיין פוטער נישט געווען. באר אין „טארגסין“ האט מען עס געקענט קריגען, אבער קויפען האט מען קענען באר פאר „וואלוטא“, אויסלענדישע געלד, קיין רוסישע רובעלס בעהאלט מען דארטען נישט. דאס מיינט, אז די גאנצע לענינגראדער בעפעלקערונג האט אין די דריי וואכען אבסאלוט קיין פוטער נישט פערזוכט. האט זיך צושראגען א גער ריכט אינ'ם קוואטאל ארום „פראלעט קולט“, אז לענינגראד האט ענדליך אריינגעקראגען פוטער, גאר א טייל דערפון וועט זיין אין דעם געוועלבעל „קראסנאיא זוויעזדא“, א גאנצען פארנאכט האט מען זיך דארטען געשטויסען מענשען און דאס איז וועלבעל איז אלץ געווען פערמאכט.

איך דערוויס זיך אויך, אז דער געלויף נאך די פוטער האט א ספעציעלען כאראקטער, מייסטענס לויפען דאס מענשען, וועלכע האבען קראנקע אין דער היים, אדער זענען אליין קראנק, און יעדע טוירים האבען די פערשריבען צו עסען א שטיקעל פוטער, ווארום זיי מוזען אין זיך אריינקריגען וויפיל נישט איז פעטער פעטס. זייערע קערפערס מוזען דאס האבען, ווארום עס זאלען זיך אין זיי קראנקהייטען פון די נישט-נארהאפטע שפייזען, און איך דערוויס זיך אויך, אז א פונט פוטער, אויב זיי וועלען עס קריגען, וועט זיי קאסטען א צעהנדליג רובעל, אזוי האט מען געזאגט.

אן אומהיימליכע סצענע. איינער עז האט זיך מיר נישט געוואלט דערציילען די פון די סאוויעטישע מלוכה. עס ווערט דאך איבערגעווייזט א גאנצע לאנד, האב איך געקלערט. אינ'ם פאלאץ פון בויען סאציאליזם מוז מען דורכגעהן פלאן, הונגער, מיט נייע אפיציעלע פיהרער האבען ווענען דעם געבעטען מיט ערנסט, מיט גלויבען אין זיך.

אט בין איך אין פעטראפאוולאווסקי פעסטונג. איך געה איבערן קלויסטער, און וועלכער עס זיינען נאך זיך קברים פון רוסישע צארען. פון דארטען געה איך צום הויף וואו עס געפינען זיך די בעריהמטע טורמע, די קאזעמאטען. די פינסטערע פינסטערע קעמערלעך, וואו בעריהמטע רעוואלוציאנערען זענען געלעגען יאהרען און יאהרען, איך געה אין איין אין די קאמערלעך, אט איז קאמער נומער 52; דא איז געזעסען דער בעריהמטער א אנארכיסט פעטער קראפאטקין. די האנט דינקט אהין, אזוי חרוב'עווען ווארפט זי זיך. מ'לעזט דאך, וואס מ'האט אמאל געליטען און מיטגעליטען מיט די מארטירער אין פעטראפאוולאווסקי פעסטונג.

איך בעקוק דעם טיר בעוואוסט, וואס ציהט זיך פארביי די ווענט פון דער טורמע, אויף א ביסעל ערד, אויף וועלכער די טורמע שטעהט, און דערפון איז דא א נאכפיגע פינסטערניש אין איהרע שטיינערנע ווענט. און אט איז טורמע-קאמער נומער 65;

(ווייטער זעה פינפטע זייט).

שלמה המלך'ס גרעסטע ליבע

לויט יודישע לעגענדעס ● פון א. אוסטילער

2)

באלד נאך דוד המלך'ס טויט בעהמט שלמה דערפילען זיין פאטער'ס וואונש, וואס ער האט איהם געבעטען — בויען א טעמפעל צו גאט. גאנצע 13 יאהר איז ער בעשעפטיגט מיט'ן בויען דעם טעמפעל, אבער ער איז אויך בעשעפטיגט מיט פרויען. שלמה דער קעניג האט ליב געהאט פרויען, אלע ווייבער אנ'אנדערע פרוי.

נישט ווייניגער ווי גאנצע טויזענט ווייבער האט ער געהאט ביי זיך אין הארעם. זיי זענען געווען די שענסטע, די רייצענדסטע אין דער גאנצער וועלט. אבער צופרידען איז ער דאך נישט געווען. קערפערליך האבען זיי איהם בעפרידיגט, זעליש אבער האט ער געליטען. ער האט געזוכט נאך ליבע און געוואלט געליבט ווערען, אבער ער האט קיין איינציגע פון די נישט געליבט. זיי זענען געווען פאר איהם בלויז צייטפערטרייב. רייצע ליידענשאפט און אין א געוויסער מאס פאליטיק. כדי צו לעבען אין פרידען מיט די שכנות'דיגע לענדער, האט ער גענומען פון די פרינצעסינס פאר זיין הארעם.

און ער האט אויך געהאט גענוג אויסצושטעהן פון זיינע ווייבער. ליגענדיג איינמאל אין די ארעמס פון א הארעם-פרינצעסין פאדערט זי פון איהם, ער זאל פאר איהר בויען א פאלאץ פון פויגעל-ביינער, בעדעמט ער און האט דאס איהר צו.

ווען מען האט זיך גענומען שיסען פויגעל פאר דעם דאזיגען צוועק. קומט דער פויגעל-קעניג צו שלמה המלך, וועלכער האט געקענט די שפראכען פון אלע חיות און פויגעל, און פרעגט: איז פארהאן מעהר אויף דער וועלט — מעהר פרויען? אדער פרויען?“ און אז שלמה ענטפערט איהם: „מענער“, זאגט דער פויגעל-קעניג: „ניין, פרויען, ווייל צו די פרויען מוז מען אויך צורעכענען די מענער, וואס בעדינען די געהארכען פון א פרוי. אויב נישט, וואלט א מאן נישט געהייסען טויטען אזויפיל פויגעל, צוליב דעם נארישען קאפריז פון א „פרוי“. שלמה האט זיך פערשעהמט און אויפגעגעבען דעם פלאן צו בויען א פאלאץ פון פויגעל-ביינער.

אבער אויך דאס פאלק האט אנגעהויבען ארויס ווייזען אומצופרידענהייט. די ציינזען, וואס זיי זאגען געמוזט צאהלען, אויסצוהאלטען דעם קאסטבארען הארעם און דעם לוקסוריעזען קעניגליכען פאלאץ, איז געפאלען אויף זיי ווי א שווערע לאסט. א חוץ דעם, האבען זיי געוואלט, אז דער קעניג זאל אפיציעל חתונה האבען מיט א פרוי, כדי זיי זאלען נישט בלייבען אהן א געזעצליכען יורש-

פאלגער. און זיין מוטער, די קעניגין בת-שבע האט איהם געבעטען, ער זאל געזעצליך חתונה האבען. אבער ער האט נישט געוואלט דערפון.

ווארום שלמה האט געליבט אן עגיפטישע פרינצעסין, די טאכטער פון דעם עגיפטישען קעניג פרעה, שוואך פערליבט אין איהר איז ער געווען. ער האט איהר אבער ליבער געהאט פון אלע אנדערע. איז אזוי לאנג ווי זיין לעהרער שמעי בן גירא האט געלעבט, האט ער נישט געוואלט חתונה האבען מיט א נישט-יודישער טאכטער. א בער ווי באלד שמעי האט צוגעמאכט די אויגען, האט שלמה מיט איהר חתונה געהאט.

די חתונה איז געפראוועט געווארען מיט דעם גרעסטען פראכט. אמת, דאס פאלק איז טאקע נישט געווען צופרידען פון דער עגיפטישער חתונה. א לעגענדע דערציילט, אז ווען שלמה האט חתונה געהאט מיט פרעה'ס טאכטער, איז דער מלאך גבריאל אראפ אויף דער ערד און אריינגעשטעקט א טשערעט אין ים אריין. ארום וועלכען עס האט זיך אנגעהויבען אנזאמלען זאמד, ביז עס איז געווארען אנ'אינזעל אין אויף אט דער אינזעל האט מען געבויט רוים, וואס האט פערשאפט די יודען אזויפיל צרות. דאס פאלק האט זיך געטרייסט מיט דעם, וואס ענדליך וועלען זיי האבען א געזעצליכען יורש. און די שמחה איז געווען נאך גרעסער מיט דעם, וואס אין דעם זעלבען טאג האט מען בעענדיגט דעם טעמפעל.

געהעדיג מיט דער פרינצעסין און מיט דער קיניגליכע סוויטע דורך די צווייטע רייהען מיילען מיט בעקקען בלומען אין די הענט, צו דער חתונה צערעמאניע, האט זיך זיין אויג בעגעגנט מיט דעם בליק פון איינער פון די מיידלעך. עס דאס איהם באלד א צופ געטון ביים הארצען. עפעס האט ער דערפיהלט, אז זי איז די יעניגע, נאך וועלכער זיין הארץ לעכצט אזוי לאנג. ער האט איינגעזעהן, דערשפירט אז זי איז די איינציגע, וועלכע קאן זיין גלאנצפולען לעבען גליקליך מאכען.

אויף זיין פראגע ווער זי איז, האט מען איהם געזאגט, אז דאס איז די געהילפין, וואס פליקט אויס יעדען פריהמארגען די ליליעס אין קעניגליכען גארטען. שלמה האט, אגב, פיינט געהאט ליליעס, ווייל ער האט געהאלטען, אז די מאכען א טייל פון זיינע עטליכע טויזענד קאסטיומען, פאר וועלכע ער האט א ספעציעלען פאלאץ, אונטער דער אויפזיכט פון א פאר הונדערט מענשען.

די פרינצעסין האט דערהערט זיין פראגע, זי האט געוואלט דעם שעהנעם מאגאזין פאר זיך, און די האט נישט געוואלט ער זאל זיך טרעפען מיט דער שעהנער גערטנערין. האט די איבערן בעט פערשפרייט א טעפיך מיט דימענטען, וואס האבען געפינקעלט ווי שטערען, כדי ווען שלמה וועט זיך אויפכאפען, זאל ער מיינען אז עס איז נאך נאכט.

שלמה האט זיך אבער נישט געלאזט פארנארען און באלד דעם ערשטען מארגען נאך דער חתונה, גאנץ פריה, איז ער ארויס אין גארטען זוכען די גערטנערין.

(ווייטער מארגען)

רעכט און לעבן

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

פאטענטען-קלאסיפיקאציע פאר ספעציעלע אונטערנעמונגען

כעמישע אונטערנעהמונגען

שפינערייען, בלייכערייען פארבערייען און אפרעטורען, מעטאל-וואלצערייען, פאבריקען פון דראהט רוירען און מאשינען, גיסערייען פון קופער און בראנז, פאבריקען פון פעטן, אייל פון, מארגארין, זייף, פאראפין, סטערין און אנדערע כעמישע, קאסמעטישע און אפטייק-ארטיקלען, פאבריקען פון לאק פארבען. שואוואקס, מינעראל-אייל פון, שמירעכטס'ן און גארבערייען זענען בנוגע פאטענטען פון די ערשטע קאטעגאריעס אין פרט פון דער דערלאזבארער צאל ארבייטער אונטערגעוואָרפען פאלגענדע בעשטימונגען:

אונטערנעמונגען, וועלכע בעשעפטיגען איבער 5 הונדערט ארבייטער, מוזען אויסקויפן אן אינדוסטריעלען פאטענט 1 קאטעגאריע. פון 2 ביז 5 הונדערט ארבייטער – 2-טע קאטעגאריע, פון 100 ביז 200 – 3-טע קאטעגאריע. פון 50 ביז 100 ארבייטער ביי האנד-פאבריקאציע אדער פון 25 ביז 100 ביי מעכאנישע בעטריב – 4-טע קאטעגאריע.

מעהל-מיהלען

די קאטעגאריע פון פאטענט, וועלכען ס'זענען מחויב אויסצוקויפען מעהל-מיהלען, איז אפהענגיג ניט פון דער צאהל בעשעפטיגטע ארבייטער נאר פון דער סומע אזוי גערופענע שרעדניצעס פון אלע זשארנעס.

אלזא, אויב זיי בעטרעפען מעהר, ווי 150 מעטער, מוז די מיהל אויסקויפען א פאטענט 1-טע קאטעגאריע מעהר ווי 100 ביז 150 – 2-טע קאטעגאריע, מעהר ווי 50 ביז 100 – 3-טע קאטעגאריע, מעהר ווי 15 ביז 50 – 4-טע קאטעגאריע, מעהר ווי 8 ביז 15 – 5-טע קאטעגאריע, מעהר ווי 4 ביז 8 – 6 טע קאטעגאריע, מעהר ווי 1 און א האלב ביז 4 מעטער 7-טע קאט. ביז 1 און א האלב מעטער 8 קאטעג.

דערביי מוז מען אבער געדענקען, אז אויב אין מיהלען ווערן בענוצט ביים מאהלען וואלצען בלויז אדער צוזאמען מיט זשארנעס, רעכענט זיך דאן 1 מעטער פאר וואלצען אין דער לענג פאר 3 צענטימעטער פון א שרעדניצע פאר זשארנעס, און א קאמפלעט פון 3 וואלצען רעכענט זיך פאר צוויי פאר וואלצען.

פאראווע אלעארניעס

פאראווע אייל-שלאגערייען, וועלכע בעזיצען איבער 20 טעטיגע פרעסען, קויפען אויס 1-טע קאטעגאריע, איבער 13 ביז 20 – 2-טע קאטעגאריע, איבער 7 ביז 13 – 3-טע קאטעגאריע, פאראווע אייל-שלאגערייען, וועלכע בעזיצען ווייניגער, ווי 7 טעטיגע פרעסען, מוזען אויסקויפע א פאטענט 4-טע אינדוסטריע-קאטעגאריע. פאטענטען נידעריגע קאטעגאריעס זענען פאר פאראווע אייל-שלאגערייען נישט איינגעשטעלט.

ספעציעלע האנדעלס-אונטערנעמונגען

פאלגענדע האנדעלס - אונטערנעמונגען מוזען אויסקויפן א פאטענט 2-טע קאטעגאריע אומאפהענגיג פון גרויס פון פערנומענעם לאקאל און בעשעפטיגטען פערזאנאל.

1) פערפומען און קאסמעטיק, 2) פאטאגראפישע אפאראטען, 3) אפטישע, כירורגישע, פיזישע און אנדערע אינסטרומענטען, 4) עלעקטרישע ארמאטור, טיילען צו וואסער-לייטונג און באדע-צימערן, 5) שפיגלען און גומי-אויסארבייטונגען, 6) קאווע און טיי, 7) לאקערן און אייל-פארבען, 8) טאפעטען, 9) לעמפ, 10) גארן און שפיצען, 11) מאשינען און מאטארען ווי אויך טיילען פון זיי.

יאטקעס

בנוגע פאטענטען פאר פלייש-האנדעל גילטען די זעלבע כללים, ווי פאר'ן האנדעל מיט אלע אנדערע סחורות. אלזא אויב אין דער יאטקע ווערט פערקויפט פלייש צום ווידערפערקויף מוז אויסגעקויפט ווערן 2-טע קאטעגאריע, אין אלע אנדערע פאלען פערפליכטעט א פאטענט 3-טע קאטעגאריע, סיידען די יאטקע געפינט זיך אין א בודקע דאן געניגענט 4-טע קאטעגאריע.

נייע געזעצן

איינהיימליכער אוסטאוו וועגען אורלויבען פאר ארבייטער

לויטן פערעפענטליכטען איינהייטליכען אוסטאוו וועגען אורלויבען פאר ארבייטער, האבען רעכט יעדעס יאהר אויף א געצאהלטען אורלויב אלע געדונגענע ארבייטער און אנגעשטעלטע אהן אונטערשיד אין וואס פאר אן אונטערנעהמונג זיי זאלען נישט זיין בעשעפטיגט.

פריי פון דער פליכט צו ערטיילען אורלויבען זייערע ארבייטער זענען די יעניגע אונטערנעהמונגען, וועלכע טראגען א סעזאן כאראקטער און זענען טעטיג ווייניגער ווי 10 חדשים אין יאהר. דעסגלייכען האבען אויך נישט קיין רעכט אויף אורלויבען ארבייטער, וועלכע זענען בעשעפטיגט אין האנדווערקער ווערקשטעטען, וואו ס'ארבייטען נישט מעהר, ווי 4 ארבייטער.

די רעכט אויף אורלויב הייבט זיך אן נאכן אפלויף פון 1 יאהר אומאויפהערליכע ארבייט אין דער זעלבער אונטערנעהמונג. די אורלויב-צייט איז אן 8-טאגיגע. נאך א 3-יעהריגע אהן הפסקה'דיגע ארבייט אין דער זעלבער אונטערנעהמונג בעקומט מען רעכט אויף א 15-טאגיגען אורלויב.

די אורלויב-טעג הייבען זיך אהן צו רעכענען פון לעצטען ארבייטס-טאג פסדר לויט דער קאלענדאר רייה.

וואס שייך יוגענטליכע ארבייטער (יונגער ווי 18 יאהר), האבען זיי רעכט נאך אפלויף פון 1-יעהריגע ארבייט אויף א 14-טאגיגען אורלויב. דעסגלייכען האבען אויך רעכט אויף א 14-טאגיגען אורלויב נאכן אפלויף פון א יאהר ארבייט טערמינאטארען און לערן-יונגלעך אפילו אויך בעשעפטיגטע אין אזעלכע האנדווערקער-אונטערנעהמונגען, ווי ס'ארבייטען ווייניגער ווי 4 געזעלען.

אזויגערופענע גייסטיגע ארבייטער בעקומען רעכט אויף א חודשליכען אורלויב נאך א יאהר ארבייט און נאך א האלב יאהר ארבייט אויף א 2-וואכענדיגען אורלויב.

א הפסקה אין דער ארבייט צוליב קראנקהייט, אומגליקספאל אדער גערופען ווערען אויף מיליטערישע איבונגען נעמט נישט צו און פערקירצט נישט די רעכט אויף אורלויב, אהן אונטערשיד, צי ס'האנדעלט זיך וועגען א פיזישען אדער גייסטיגען ארבייטער.

רעכט אויף אורלויב פערלירט מען, אויב מ'פערלאזט אליין דעם ארבייטס-פלאץ אדער מ'איז געווארען בעזייטיגט צוליב אייגענע שולד אהן א פריהעריגער קינדיגונג. וויבאלד מ'איז אין דער אורלויב-צייט געווען בעשעפטיגט אין אן אנדערער אונטערנעהמונג, פערלירט מען די רעכט אויף שכירות פאר'ן אורלויב.

פאר דער אורלויב-צייט בעקומט דער אנגעשטעלטער פונקט אזא בעלוינונג, וויפיל ער וואלט פערדינט, ווען ער וואלט אין דערזעלבער צייט געארבייט. ביי אקארד-ארבייט, ווערט די פערגיטיגונג פאר'ן אורלויב אויסגערעכענט לויט'ן דורכשניטליכען פערדינסט פון זעלבען ארבייטער אין משך פון די לעצטע דריי חדשים פאר'ן אורלויב.

דער געלד-בעטרעף פאר אורלויב פון טערמינאטארען און לערן-יונגלעך טאר נישט זיין ווייניגער פון דער הויך, ווי זיי זענען פערזיכערט אין קראנקען-קאסע.

אין פאל ווען אן ארבייטער קאן צוליב קראנקהייט נישט אנהויבען אורלאפירען, מוז אויף זיין פערלאנג דער אורלויב איהם איבערגערוקט ווערן אויף די ווייטערדיגע דריי חדשים.

אויב אן ארבייטער איז געקינדיגט געווארען אדער אוועקגעגאנגען פון פאסטען און אין משך פון דריי חדשים ווייטער אריינגענומען געווארען אויפ'ן זעלבען פאסטען, פערלירט ער נישט דורכדעם די רעכט אויף אורלויב.

פאר איבערטרעטען די אויסגערעכענטע בעשטימונגען, דראהט א געלד-שטראף ביז 100 זל. אדער ארעסט ביז א חודש.

דער דערמאנטער אוסטאוו איז שוין אין קראפט.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

עקזעקוציעס פון שטראפען פאר נישט בעזיצען קיין פאטענטען

א זאיענטשע פאר א געלט-שטראף פאר א פאטענטען-עבירה קאן געלייגט ווערן אויף אן פערמעגען פון שולדיגען נאך איידער די שטראף דעציזיע איז ארויסגעגעבען געווארען אפילו אין באלד, ווי דער פערברעך איז ענטדעקט געווארען.

די זאיענטשע טראגט אין אזא פאל א כאראקטער פון א זאבעזפיעטשעניע.

פליכט פון הכנסה-שטייער

פון דער הכנסה, וואס מ'בעקומט פון שותפות אין א האנדעלס אדער אינדוסטריעלען אונטערנעהמונג, מוז מען צאהלען הכנסה-שטייער קוים דריקט זיך אבער דער שותפות אויס נישט אין דירעקטען אנטייל אין דער לייטונג פון דער אונטערנעהמונג, נאר אין בעזיץ פון אקציעס פון אן אונטערנעהמונג, דארף מען שטייער פון אזו הכנסה נישט צאהלען.

ווען דראהט אן עקסמיסיע?

פאר אנדערן די פארם פון לאקאל (ארויסווארפען א וואנד א. א. וו.) אהן דער הסכמה פון הויזווירט דראהט אן עקסמיסיע.

דאגעגען קאן נישט דינען אלס מאטיוו פאר אן עקסמיסיע, ווען א לאקאטאר פיהרט דורך אין פערנומענעם לאקאל אזעלכע אינסטילאציעס, וועלכע זענען נישט בלויז קיין נויטווענדיגקייט, נאר וועלכע דארפען אויך בעקוועמער און אנגענעמער מאכען דאס לעבען (עלעקטריע, גאז, ראדיא א.א.וו.

וועגן אריינציהען נארקאנטינגענטאווע אין מיליטער-דינסט

אין אקטיווען דינסט מעג מען אריינציהען נארקאנטינגענטאווע, כל זמן זיי זענען נאך נישט אלט קיין 25 יאהר. דאס הייסט אבער נישט, אז קוים ווערט ווער אריינגעצויגען פאר 25 יאהר מוז מען איהם, מיט'ן מאמענט, ווען ער ווערט אלט 25 יאהר אומבעדינגט בעפרייען. מ'טאר אלזו טאקע נישט אזא איינעם נאך די 25 יאהר אריינציהען אין אקטיווען דינסט, קוים איז ער אבער אריינגעצויגען געווארען אין אקטיווען דינסט אפילו א טאג פאר די 25 יאהר, קאן מען איהם שוין האלטען אין אקטיווען דינסט אין משך פון דער גאנצער אנגענומענער צייט.

ד"ר העלער

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט.
זונטאג פון 11–2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

ר. איזראעל

דירעקטאר אדאלף גאלד

סענסאציאנעל-שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

116

פאר גראף ראשעוויטש איז נאך דער איינער טאג, וועלכען ער האט געדראפט פערבריינגען אין בריסעל, באהענט פון אזא געווע צופיל. ער האט מעהר נישט געהאט קיין כוח זיך צו זעהען מיט אדאן, וועלכער ער וואלט געדארפט ענטפערן אויף פערשיידענע שאלות, וואס דעגען איהם געווען ומאס, באנעצקי האט אבער אויף איהם אזוי שטארק געווירקט, אז דער גראף האט זיך געמוטט, שטארקען כדי נישט צוזאמענצופאלען איינ'ם לעצטען טאג.

אדא האט געטראכט וועגן דעם ווי אזוי ער האט געקענט קומען אז מ'זאל פאר איהר פערלעגען אזא פעטליע וועלכע זי זאל אפילו נישט בעמערקען, דאס האט איהר אין איהר לעבען נאך נישט פאסירט און זי האט אפילו זיך נישט געגלייבט דערויף, אז דאס קאן פאסירען, איצט איז איהר לאגע געווען א ביטערע, וועגען דעם האט זי גוט געוואוסט אז אפלאדען די העבט האט זיבער נישט געהאט קיין זין, פערקערט, מ'האט געדראפט זיין נאך ענערגישער ווי שטענדיג און אויסנעהמען די פאק פון רעאל און אהן שום אגנארען זיך. מיט איהרע שותפים האט זי זיך נישט געקענט פערשטענדיגען, מ'האט איהר די דאזיגע מעגליכקייט צוגערויבט דורכדעם וואס מ'האט ביי איהר צוגענומען דעם א פאראט איהרען. פערשטייט זיך אז די דאזיגע גבה איז נישט געווען קיין צופאל, זי איז אינספירירט געווען דורך אין אויסגעפיהרט געווארען דורך אימיצען, וועלכער האט געהאט א שטארקע אינטערעס דערין.

— אבער ווער איז דער אימיצער? — האט אדא געגעבען א קלאפ אין טיש, ווי באר דער גראף ראשעוויטש האט פערלאזען איהר צימער, ווער איז ער דער דאזיגער וועלכער שפאצירט איהר נאך און וועלכער האט זיך דערוואוסט פון איהרע סודות. פערשטעהט זיך אז נישט קיין אנדערער ווי באנעצקי זיין גאנץ ענטלויפען פון לאדז, דער גאנצער אכשטעל מיט ארויסגעבען פון טורמע די פרוי ראזען איז נישט מעהר געווען ווי א זעהר געשיקטער „טריק" פון דער לאדזער פאליציי, און איך מוז מודה זיין, אז דער מאנעווער איז געווען א זעהר געלונגענער און גוטער, זי האט זיך קיינמאל נישט געקענט פארשטעלען אז אימיצען ווען געלונגען זי ארויסצופיהרען אויף אזא אופן אין פעלד אריין.

אדאן מיט איהר אייגענעם נאטור האט נאך מעהר פערדראסען דאס שפיצעל, ווי דער ענין גופא, הגם ס'האט געהאלטען דערביי אז זי זאל איצט איבערגאנצען דעמאסקירען. דעריבער האט זיך בעשלאסען פאר יערען פרייז זיך נאך ארויסצואמטערע, דאסמאל. זי זאל ארויס פון דער דאזיגער דיפט-שלאכט אלס זיגערין. דער איינציגער וועלכער האט איהר דערין געקענט מיטהעלפען איז געווען דער גראף ראשעוויטש, נאך דער היינטיגער ... וועלכע זי האט מיט איהם פערבריינגט, איז זי געווען פולשטענדיג זיכער. אז דער גראף ליגט איינגאנצען אין איהרע הענט. דאס איינציגע מיטעל איז געווען דער טויט פון באנעצקי און דאן צוריק נעהמען פון איהם די דאקומענטע און דעם אפאראט. וועגען איהרע שותפים איז זי געווען רוהיג, זי האט פערשטאנען אז קיינער ווער זיך מיט דעם אפאראט נישט קענען אומגעהן. א חוץ געגנער סאגען אין קיינער נישט געווען אין געזעהן. דאס איז געווען דערוויל, אדא האט פערשטאנען אז לאנג קאן דאס אזוי נישט אנהאלטען און מ'האט געדארפט וואס פריהער פערכאפען דעם ענין, אז ער זאל נישט געהן ווייטער. א גאנצען טאג איז זי געווען אומגעדולדיג, זי האט געווארט אויף ראשעוויטשען זי האט געוואוסט אויף זיין בשורה וועלכע קען די ראשעווען אדער איינגאנצען אומבריינגען, ביז מיטאג האט זי נישט געהאט פון גראף קיין שום ידיעה און זי האט פערשטאנען אז ער מוז זיך געפינען אין דער געזעלשאפט פון באנעצקין, און דעריבער קען ער זיך מיט איהר נישט פערשטענדיגען, אפילו טעלעפאניש אויך נישט. זי איז אומגעגאנגען אין צימער אהין און צוריק, געצופט די שפיצען פון איהר זיידען טיכעלע, און זיך צעוויינט נישט ווי א פרוי, נאר ווי א קליין צופיעשטשעט קינד.

— א סוף זאל דאס נעהמען, א סוף שויף איך וועל זיך נישט אונטערגעבען, בשום אופן נישט, איך וועל דעם דאזיגען באנעצקין בעזיגען, הגם ער מאכט דעם אנשטעל פון אזא הארטער בוס, איך וועל זיך פון איהם נישט לאזען, ער איז צו קורץ פאר מיר.

ס'איז אוועק א שעה און נאך א שעה אבער ראשעוויטש איז נישט געקומען. זי האט זיך דערמיט געטרייסט, דאס איז פאר איהר געווען א סימן, אז דייער גראף זיצט נאך מיט באנעצקין. באלד דערויף האט זי די טעהערט טריט וואס האבען זיך דערנעהנטערט צו איהר טיר. זי איז צוגעלאפען צו דער טיר און זי בויגט געעפענט, אין דער טיר איז טאקי געשטאנען ראשעוויטש א בלייכער, א דערשראקענער.

— קום אריין גראף, זאג מיר גאר וואס הערט זיך?

— עפעס שרעקליכעס איז געשעהען, עפעס שרעקליכעס. זאג, וואס האסטו געוואלט פון מיר...

— זאל, וואס איז געשעהען בערוהיג זיך א ביסעל, דעצ זיך אוועק.

— וואס האסטו געוואלט פון מיר... פארוואס האסטו מיך אריינגעפיהרט אין אן אומגליק... וואס האב איך דיר געטאן אזעלכעס.

— אבער זאג מיר מיין טייערער. דו שרעקסט דאך מיך. זאג מיר וואס איז א עלכעס געשעהען איך פערשטעה דאך גארנישט. איך האב דיר גאר נישט געטאן אזעלכעס פאר וועלכע דו זאלסט זיין בייז אויף מיר.

— איך בין געווען ביי באנעצקין, אזוי ווי דו האסט מיך געהייסען...

— נו יא, און וואס איז דאס פארא שרעקליכער ענין, פאר וואס האסטו זיך אזוי דערשראקען?

— איך האב געטאן אזוי ווי דו האסט מיך געהייסען און איהם געגעבען דאס מיטעל, וועלכעס דו האסט מיר מיטגעגעבען.

אדא האט לייכט אפגעאטעמט, ביז זי האט שוין ארויסבעקומען פון דעם גראף, אז ער האט אויס א פיהרט איהר בעפעהל, איז איהר שיער נישט די נשמה ארויס און אנשטאט ווייטער איהם אויסצופרעגען וועגען די איינצעלהייטען פון דער בעגעגעניש מיט באנעצקין האט זי פלוצלונג געפרעגט:

— אויף וועלכען ארט האסטו זיך מיט איהם בעגעגעבט?

(פארטזעצונג קומט)

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזער לעבן

נייער פאָלקסבלאַט

זונטאג 17 כט כסלו תרצ"ד

דעצעמבער

זון-אויפגאַנג 7.40
זון-אונטערגאַנג 3.24

וועגן ריטשאַלט=שטייער פאַר'ן יאָהר 1933

אויפקלערונג פון דער האַנדעלס=קאַמער

אין שייכות מיט די נישט פינקטליכע אינ־פאָרמאַציעס וועגן דעם פאָרשלאַג פון דער האַנ־דעלס־קאַמער צו פּראָלאָנגירן דעם ריטשאַלט־שטייער פאַר די קלענערע שטייער־צאָהלער, מאַכט די לאָדזער האַנדעלס־קאַמער אויפמערקזאַם אַז לויט דעם פאָרשלאַג דאַרף דער בינאַציאָנאַלער סיסטעם פון ריטשאַלט פערלענגערט ווערן אויפ'ן יאָהר 1934 מיט דער ענדערונג, אַז דער יסוד אויף פעסט צושטעלן דעם ריטשאַלט דאַרף גענומען ווערן דער אומזאַץ פון 1931 און 1932, נאָר אַזוי ווי די לעצטע אומזאַצן זענען בעדייטענד קלענערע ווי אין די יאָהרען 1930—1932 האָט די האַנדעלס־קאַמער זיך געווענדעט מיט אַ פאָרשלאַג אַז דער יסוד זאָל זיין 3 פּראָצענט. יעדער אינדיווידו־עלער זאָל האָבן די רעכט צו פאָדערן עס זאָל צוגערעכענט ווערן צו דער קאַטעגאָריע סוחרים וואָס דאַרפן געניסן פון ריטשאַלט־שטייער.

די האַנדעלס־קאַמער האָט אויך פאָרגעשטעלט דעם מיניסטעריום אַ גאַנצע רייהע פאָרשלאַגען וועגן דעם אופן פון רעגולירן דעם ריטשאַלט־שטייער אויפ'ן יאָהר 1935.

טייטלען, ראָזשינקעס מיט מאַנדלען

האָט טאַרפיין געשמוגעלט פון דייטשלאַנד

(2) זייט אַ געוויסער צייט האָט דער לאָדזער פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט פון דער גרעניץ וואַך בא־מערקט דעם בעקאַנטן שמוגלער, וועלכער איז שוין עטליכע מאָל בעשטראָפט געווען פאַר שמוגעל. דעם 37 יעהריגען תנ'נה טאַרפיין, וועלכער וואוינט אין סאָטנאָוויעץ אויף מאַרשאַלקאָווסקאַ 38, קומט אָפט קיין לאָדז מיט פערשיעדענע סחורות.

פאַרגעסטערן איז טאַרפיין געקומען אויף דער פאַבריק־סטאַציע, אַפגענומען צוויי קאַסטענס סחורות און די אַפגעשיקט אויף באַוואַמיעווסקאַ גאַס. טאַר־פיין צוזאַמען מיט די טרעגער און סחורות זענען אָפגעפיהרט געוואָרן אין פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַז אין די קאַסטענס געפינען זיך געשמוגעלטע ראָזשינקעס פון דייטש־לאַנד, אויף דער קאַלישער סטאַציע זענען נאָך געפונען פאַר טאַרפיינען 10 קאַסטענס מיט געשמוגעלטע מאַנדלען טייטלען, וואַניליע און אַנדערע קאָלאָניאַל סחורות.

טאַרפיין איז פערהאַלטן געוואָרן און די סחורה איז איבערגעשיקט געוואָרן צום אויסקאַר־שונגס־ריכטער.

אַ 14-יעהריג יונגעל האָט דערהרג'עט זיין ברודער

ביים שפּילען זיך מיט'ן רעוואָלווער

(—) פאַרגעסטערן איז אויף שראַקאָווסקאַ 9 פאָרגעקומען אַ טראַגישער פאַל, וועלכע האָט דיקך פערענדיגט מיט'ן טויט פון אַ 19־יעהריגען יונגען מאַן.

אין דעם הויז וואוינט די פאַמיליע לאַפשאַו וועלכע בעשטייט פון אַ פאָטער אַ מוטער און צוויי זיהן: דעם 19 יעהריגען טאַדעאוש און דעם 14 יעהריגען טשעסלאַוו. 10 אַ זייגער אין אָוונט איז דער פאָטער און מוטער אוועקגעגאַנגען אין דער־שטוב זענען געבליבען נאָר די צוויי זיהן. דער על־טערער זוהן האָט געלייענט אַ בוך און דער יונגע־רער האָט דערווייל, געפינענדיג אַ רעוואָלווער אַנגע־הויבען מיט איהם צו מאַניפּולירען, אין אַ געוויסען מאָמענט איז געפאַלען אַ שאָס, די קויל האָט געטראָפען טאַדעאושען אין קאָפּ און ער איז געפאַ־לען אַ טויטער. דער דאָקטאָר פון פּאָגאָטאָוויע האָט פעסטגעשטעלט דעם טויט. דער יונגער צופע־ליגער מערדער איז דערווייל אַרעסטירט געוואָרן דעם טויטען קערפּער האָט מען אָפּגעפיהרט אין פּראָזעקטאָריום.

פינף מענשליכע קרבנות

פון די איצטיגע פרעסט

(א) די לעצטע פרעסט אין לאָדז, האָבען שוין איינגעשלונגען עטליכע קרבנות.

היינטער פאַבריק האָט מען איינגעהאַלטען אַ פוהר מיט מילך־באַנקעס אין וועלכען מ'האָט גע־פינען אַ דערפרוירענעם טויטען קערפּער פון אַנ־אומבעקאַנטען פאַראַבעק.

אין דאָרף וואַיקאָוו האָט מען געפינען אַ דער־פרוירענעם אויף טויט סטאַניסלאַוו טלעפּאַן, וועלכער איז צוריקגעפאָהרען פון מאַרק אין שעדזש.

אין וואַלד פון דאָרף יוזעפּאָוו האָט מען אויך געפינען דעם טויטען קערפּער פון דער 62־יעה־ריגער סטעפאַניאַ מילעווסקאַ, וועלכע איז געפרור־ען געוואָרן אויף טויט.

אויך בעבען טושין האָט מען געפינען אַ דער־פרוירענע 60 יעהריגע זקנה. מ'האָט זי אַפּגעפיהרט אין שפּיטאָל קיין לאָדז.

דרייסטער באַנדיטען-אָנפאַל אין כאָיני

פּאָליציאַנט געפאַלען אַ קרבן פון די באַנדיטען

(2) אין כאָני איז נעכטען אָוונט אויסגעפיהרט געוואָרן אַ דרייסטער באַנדיטען־אָנפאַל.

אויף זשגאָווסקאַ 52 אין כאָני געפינט זיך אַ ווייַן און שפּירט־געשעפט, וואָס געהער צו אַ געוויסען קולאַוויאַק.

נעכטען האַלב זיבן אָוונט האָבען אומבעקאַנ־טע אָנגעקלאַפּט אין דער הינטער־טיר. ק. מיינענ־דיג אַז דאָס קלאַפּען קונים האָט געעפענט די טיר. ווי נאָר ק. האָט געעפענט זענען אין געוועלב אַריין דריי אומבעקאַנטע פערשוינען מיט רעוואָלווער'ן אין די הענט, און איינער האָט דעם געוועלב־איינגענ־טימער דערלאַנגט אַ דעץ אין קאָפּ אַריין מיט'ן רע־וואָלווער פון וואָס ק. איז אַנידערגעפאַלען אויף דער פּאַדלאָגע און פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין. די באַנדיטען האָבען דאַן אַרויסגעכאַפּט דאָס שופלאַ־דעל מיט 350 זלאָטעס. און דערביי געוואָרענט ק.ן אַז אויב ער וועט פריהער פון אַ שעה אַרויס אַרויס פון געוועלב וועלען זיי איהם דערשיסען.

ווי נאָר די באַנדיטען זענען אַרויס, האָט ק. דערהערט פון דער גאַס אַ שיסעריי, אַרויסגעהענדיג אין דער גאַס האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַז אויף דער לאָנטשנאַ גאַס האָט דער פּאַטרולירענדער פּאָלי־ציאַנט סטעפאַן אַנדרעיק געזעהען פערדעכטיגע פער־שוינען, האָט ער זיי בעפוילען זיך אָפּצושטעלען די באַנדיטען האָבען דאַן געעפענט אַ שיסעריי. פון וואָס דער פּאָליציאַנט איז אַנידערגעפאַלען אַ שווער־פערוואונדעטער. דער פערוואונדעטער פּאָליציאַנט האָט מיט די לעצטע כוחות געפּרובט צוריקשיסען, אָבער ער האָט נישט געטראָפען.

אויפ'ן אָפּקלאַנג פון די שאָסען איז אָנגעקו־מען אַ פּאָליציי־פּאַטרול, וועלכער האָט אַרויסגערו־פען די גיכע הילף, און דער פּאָליציאַנט איז אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט געוואָרן אין שפּי־טאָל אויף דרעוונאָווסקאַ גאַס.

אויפ'ן אָרט פון געשעהעניש איז אָנגעקומען דער פּראָקוראָר, פּאָליציי־קאָמענדאַנט ניעדזשעלסקי, און קאָמיסאַר ווייער מיט אַ גרויסע פּאָליציי־אָפּטיי־לונג. וועלכע האָט פאַרגענומען אַנ'אָבלאַווע אין דער גאַנצער אומגעגענד.

בעת מיר שרייבען די שורות דויערט נאָך די אָבלאַווע.

וועלכע לאָדזער יודישע פירמעס

אונטערשטיצן דאָס היטלעריסטישע דייטשלאַנד?

קאָמוניקאַט פון אַנטיהיטלער-קאָמיטעט

פון אַנטיהיטלער=קאָמיטעט ביים האַלב=פאַבריקאַנטן און אָפּפאַל-סוחרים-פעראיין טיילט מען מיט, אַז די פירמעס: „עפשטיין און פערל־שטיין" (זשעלאָנאַ 63), סאַוויצקי (אַנדזשעיאַ 56) און מאַקס לאַופער (טאַרגאָווע 51). ברענגען ווייטער רויהשטאָפן פון היטלעריסטישן דייטשלאַנד

אַ לאָדזער יוד געפרוירען געוואָרען

אויף דער באַהן-ליניע הינטער זגערזש

אויף דער באַהן־ליניע הינטער זגערזש האָט מען נעכטען געפינען אין אַ בעוואוסטלאָזען צו־שטאַנד אַן עלטערען יוד, דער זקן איז געווען גע־פרוירען און די פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אין אַ שווע־רען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּי־טאָל קיין לאָדז.

ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט איז דער יוד אַ לאָדזער, ער הייסט אברהם מאַרקאָוויטש 67 יאָהר אַלט און וואוינט אויף קרוטקאַ (באַלוט 3).

מאַרקאָוויטש איז נישט איינגאַנצען ביים זינען, פרייטאָג 11 אַ זייגער בייטאָג איז ער אַרויס פון שטוב און נישט צוריקגעקומען. און ערשט נעכטען האָט מען איהם געפונען אַ געפרוירענעם הינטער זגערזש.

Dr.
Wolkowyski
4 ציגעל=גאַס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט= און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער=שוואַכע
אויפנאַהמס-שעה'ן פון 8—1 מיטאָג און 5—9 אָוונט.

היינט קענען די געוועלבער זיין אָפען פון 1 ביז 6 אָוונט

דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום האָט אויף פאָל־גענדען אופן רעגולירט די האַנדעלס-שעה'ן אין די פאַר חנוכה־טעג. היינט זונטאָג, דעם 17 ד. ח. וועלען די געוועלבער קענען זיין אָפען פון 1 ביז 6 אָוונד. שבת, דעם 23 ד. ח. וועלען די גע־וועלבער קענען זיין אָפען נאָר ביז 6 אין אָוונד און זונטאָג, דעם 24 ד. ח. נאָר די שפּייז-געוועל־בער פון 7 ביז 10 אָוונד, אין די איבריגע טעג פון דער היינטיגער וואָך וועלען די האַנדעלס־שעה'ן נישט געענדערט ווערען.

ווי וועלען-אַרבייטען די אמטען אין די חנוכה=טעג

דעם 23 ד.ח. וועט די וואָיעוואָדזשטווע סטאַ־ראָסטווע און מאַגיסטראַט אָפען זיין ביז 12 אַ זיי־גער בייטאָג, בלויז די שטאָט'ישע קאַסע וועט אָפען זיין ביז 11 פאַרמיטאָג.

די באַמאַלע אַרביים וועט זיך אָנהויבען דעם 27 ד.ח. 8 אינדערפריה.

אין די פאָלקס־שולען און מיטעל שולען וועט לען זיך אָנהויבען די פעריען דעם 22 ד.ח. און וועלען דויערן ביזן 15 יאַנואַר 1934.

די „באַנק פּאָלסקי" וועט שבת זיין אָפען ביז 11 פאַרמיטאָג.

די טראַמוואַיען וועלען דעם 23 ד.ח. קורסירען נאָר ביז 8 אַ זייגער אין אָוונד. דעם 25 ד.ח. וועט לען די טראַמוואַיען אָנהויבען צו קורסירען 1 בייטאָג. דעם 24 ד.ח. וועלען די טראַמוואַיען קורסירען נאָרמאַל.

פּרייז-רעדוקציע פאַר טעלעגראַמען און טעלעפאָן=געשפּרעכען אין די חנוכה-טעג

(2) פון 14 ביזן 6 יאַנואַר וועלען אָנגענומען ווערען ביי־יאָהר טעלעגראַמען אין פערשידענע לענ־דער מיט אַ ביליגען פּרייז.

דעם 23 ד.ח. און 1 יאַנואַר וועלען די צווישען שטעטישע טעלעפאָן־געשפּרעכען אַ גאַנצע טאָג זיין מיט 40 פּראָצענט ביליגער.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ש. יאַנקע־לעוויטש (אַלטער מאַרק 9), ל. שטעקעל (לימאַ־נאָווסקיעגאָ 37) ב. גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 6) סט. האַמבורג (גלובנאַ 50), ל. פּאַוולאָווסקי (פּעט־ריקאָווער 307), א. פּיאַטראָווסקי (פּאָמאָרסקאַ 91).

Dr. med.
Z.Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—1 און פון 2—3 נאָכמ.

קלאַנג-קינאָ=טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם!
— I —
„Orlątko"
אין די הויפּט-ראָלען:
Jean Zeber i Wiktor Francen
— II —
„עסקאַדרע פון פּעראָורט־יילטע"
אין די הויפּטראָלען:
Richard Dix i Mary Astor
דער זאַל איז צענטראַל בעהייצט.
אָנהויב פון די סעאַנסען טעגליך 4.30 נ"מ
שבת און זונטאָג—12.30 אַ זייגער בייטאָג

זאַל פילהאַרמאָניע טעל. 213-84
דינסטאָג, דעם 19-טען דעצעמבער, 9 אָוונד
נאָר 1 גרויסער אָריגינעלער קאָנצערט
פון בעליבטען אַרטיסט הומאָריסט
יאַסעלע קאַלאַדני
(נאָך זיין צוריקקומען פון אויסלאַנד)
אין פּראָגראַם:
צייט-לידער, שטימונגס-לידער, הומאָריסטישע לידער און פּאַראָדיעס.
אכטונג! בעת די אנמעלדונגען זענען דורך די הילבער איבערגעגעבען דערצען יאַסעלע קאַלאַדני'ס לידער, וועלכע זענען אויפגענומען געוואָרען אויף גראַמאָפאָן-בלעטער דורך דער פירמע „סירענא רעקאָרד" אין וואַרשע.
ביים קלאַוויר: ל. פינקעל.
בילעטען פון 75 גראָשען שוין צו בעקומען ביי דער קאַסע פון דער פילהאַרמאָניע.

טעקסטיל-צוזאַמענפאָהר פון ז.ז.ז.

געוו. פרעמיער מאַראַשעווסקי קומט צום צוזאַמענפאָהר

(2) היינט קומט פאָר אין לאָקאַל פון די פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען פון ז.ז.ז. דער לאַנדעס צוזאַמענפאָהר פון די טעקסטיל-פאַראיינען אין פּוילען. צום צוזאַמענפאָהר קומט דער ערשטער פּוילישער פּרעמיער מאַראַשעווסקי, ס'וועט בעטראַכט ווערען די פראַגע פון דעם קאָלעקטיוון אָפּמאַך אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, מאַטעריעלע פאָרזיכערונגען א. א. וו.

געהיימנישפולע פּאַקעט איז אַ טראַנספּאָרט קוילען

אַ צופאַל אדער א פערברעכען

(2) דער וואַיעוואָדזקער אויספאָרשונגס-אַמט האָט בעקומען אַ ידיעה פון ראַדאָם, אַז ווען דער דאָרטיגער קוילען-הורטאָווניק וולאַדיסלאַוו באַרטניק האָט אויסגעלאָדענט אַ וואַגאָן קוילען, וועלכער איז אָנגעקומען פון דעם גרובען „רעדען" האָט ער דאָרט געפינען אַ פערדעכטיג פּעקעל. ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט איז אינם פּעקעל געווען אַ גרויסע צאָהל דינאַמיט, ס'ווערט געפיהרט אַן אויספאָרשונג, צי דאָס פּעקעל דינאַמיט איז ספּעציעל אַריינגעלייגט געוואָרען, כדי אויפצורייסען דעם צוג אדער ס'האָט זיך צופעליג געפונען צווישען די קוילען.

פאַר אלמנות און יתומים פון די לאָדזער פייערלעשער

זאַמעל-אַקציע דעם קומענדיקן זונטאַג

היינט, זונטאָג, קומט פאָר דער אָפּצייכען-טאָג לטובת די אלמנות און יתומים פון די לאָדזער פרייוויליגע פייערלעשער. וועמענס מענער און פאָטערס זענען אומגעקומען בעת'ן ערפילען די פליכטען.

ס'איז צו האָפען, אַז די בעפעלקערונג וועט וואַרעם אונטערשטיצען די זאַמעל-אַקציע.

טוריסטישע קאָלאָניע אין זאַקאָפּאַנע

לעצטער טאָג פון איינשרייבונגען

היינט איז דער לעצטער טאָג פון איינשרייבונגען אויף דער קאָלאָניע אין זאַקאָפּאַנע.

די קאָלאָניע געפינט זיך אונטער ענידע פון דער צענטראַלע פון אָרב. ספּאָרט קלוב שטערן. פאַר די קאָלאָניסטען ווערט פאָרקומען א גאַרטען-קורס אונטער דער אָנפיהרונג פון א רוטינירטען אינסטרוקטאָר.

דער פּרייז 65 זל. פאַר 10 טעג מיט אויסהאַלטונג און רייזע-קאָסטען.

אינפאָרמאַציעס אין דער באַראָכאָוו-ביבליאָטעק נאָר היינט פון 1 ביז 2 און פון 5 ביז 8 אינאָוונד.

געיעג נאָך גנבים

איינעם פון די „אַרבייטער" אַרעסטירט

(ב) צוזאַמענגעשטעלט אין אָוונד האָבען זיך גנבים אַריינבעקומען דורך נאָכגעמאַכטע שליסלען אין דער וואוינונג פון קלמן זעפּראָוויטש וויגורא נאָס 3.

די גנבים האָבען אין דער וואוינונג געאַרבייט אַ לענגערע צייט און זיך איינגעפּאַקט די ווערטפולע זאַכען אין 3 זעק, ווען די דריי גנבים האָבען שוין געוואָלט פערלאָזען די וואוינונג זענען זיי בעמערקט געוואָרען דורך שכנים וועלכע האָבען גענומען נאָכיאָגען די גנבים. איינעם פון די איז געלונגען צו כאַפּען. צוליב דער געפיהרטער אויספאָרשונג קען מען זיין נאָמען בישט אָנגעבען.

הויפּט-געווינס פון 300 טויזנט זל. געפאַלען אין דער קאָלעקטור פון י. ה. ליטמאַן פּיעטרקאָווער 32

דאָס הויפּט-געווינס פון דער דריטער קלאַס פון דער 28-טער מלוכה-לאָטעריע 300 000 זל. איז געפאַלען אין דער גליקליכער קאָלעקטור פון י. ה. ליטמאַן, פּיעטריקאָווער 32. אויפ'ן נומער 26014.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג און מעטהאָדע בעראַטונג.
עלעקטראַנאַליזען.
נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג
פאַר אומבעמיטעלטע – לעסשניצע-פּרייזען

זאַל פילהאַרמאָניע
20 נאַרוטאָוויטשאַ 20

אונטערן פּראָטעקטאָראַט פון יודישען ליטעראַטען- און זשורנאַליסטען-פאַראיין אין וואַרשאַ און יודישען פּען-קלוב

מיטוואָך, ד. 20 דעצעמבער ד. י.
(לעצטער טאָג חנוכה)

פייערליכע אַקאַדעמיע

לכבוד דעם יובל XX-יאָריגער ליטעראַרישער און קינסטלערישער טעטיגקייט פון – פון דער

משה ברודערזאָן

אנטיילנעהמער:
רעד. י. אוגער
רעד. ש. וואָגמאַן (וואַרשאַ)
רעד. נחמן מייזיל (וואַרשאַ)
איציק מאַנגער (רומעניען)
ז. סעגאַלאָוויטש (וואַרשאַ)
רעד. לאַזאַר פוקס
זלמן ריידזען (ווילנאַ)
ד"ר י. שיפּער (וואַרשאַ)

אין קאָנצערט-טייל:
מ. בראָדערזאָן
רחל האָלצער
דער טונקעלער (וואַרשאַ)
דאָראַ סקורי
בר. ראַטשטאַט

ביים קלאַוויר: מ. בלומין
כאָר פון דער געזעל. „שיר" אונטער דער לייטונג פון פּראָפ. י. פייוויטש
סאָליסטין: ס. קראַפּיוויק

אנהייב 8.30 אָוונד.

בילעטען שוין צו בעקומען אין דער קאַסע פון „פילהאַרמאָניע".

קאָנסטאַנטין האָט שוין עלעקטרישע בעלייכטונג

נעכטיגע פייערליכקייטען אין שטעטעל

(2) נעכטען האָט קאָנסטאַנטין היינטער לאָדז געהאַט אַ גרויסע פייערליכקייט, דער סטאַראָסטאַ מאַקאָווסקי און דער בירגערמייסטער דאָלעצקי האָבען אין דער אנוועזענהייט פון דער מאַכט-פאָרשטעהער אָנגעצונדען דאָס ערשטע עלעקטרישע לאָמפּעל אין הויז אויפ'ן נאָמען פון „סטאַראָסטאַ קאָסטושקאָ". באַלד דערויף האָט דאָס גאַנצע שטעטעל בעקומען עלעקטרישע ליכט. דעם שטראָם גיט די לאָדזער עלעקטראָווניע.

10,000 זל. אין דער קאָלעקטור פון ס. יאַטקאַ, פּיעטריקאָווער 22

אין דער גליקליכער קאָלעקטור פון ס. יאַטקאַ, פּיעטרקאָווער 22, איז ווידער געפאַלען א געווינס פון 10,000 זל. אויפ'ן נומער 110555.

פייערליך געעפענט די אַרלאָזאָראָוו-היים

אין אַ זעהר שעהנעם לאָקאַל האָט געשטען די „התאחדות"-פּאַרטיי געעפענט די אַרלאָזאָראָוו היים. צו דער פייערונג זענען געקומען געסט פון פערשידענע ציוניסטישע אינסטיטוציעס און אַ גרויסער עולם. די פייערונג האָט געעפענט מיט אַ רעדע חבר'ע לעבען און שאַפען פון ד"ר חיים אַרלאָזאָראָוו ד"ר בע"לאַס, בעגריסונגען האָבען געהאַלטען: אין נאָמען פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע — ראַקאָוויטש. פון קרן היסוד — קאַלאַדני, פון קרן קימת — ריגנאַ"ד. פון דער ליגע פאַר אַרבייטענדען ארץ-ישראל — גאָלדין, פון גורדוניה — ליפּעל און פון החלוץ המרכזי. שריפטליכע בעגריסונגען האָבען צוגעשיקט דער צ.ק. פון „התאחדות", אַ"וו. אַ. לעווינסאָן, לאָדזער פּאַלעסטינאַ אַמט, תרבות, הזמיר און פיל אַנדערע אינסטיטוציעס. מיט אַ רעדע פון ד"ר עלענבערג וועגען די אידעען און ענטוויקלונג פון דער „התאחדות"-פּאַרטיי איז די פייערונג געשלאָסען געוואָרען.

פאַר בלינדע קינדער

בילדער-אויסשטעלונג פון קאַראָל ענדע

די בילדער-אויסשטעלונג פון קאַראָל ענדע, וואָס איז אָרגאַניזירט פון דער לאָדזער „ראַדיאָ-משפחה" ווערט וואָס ווייטער אַלץ מעהר בעזוכט. די הכנסה פון דער אויסשטעלונג איז בעשטימט אויף אַ בנין פאַר דעם אינטערנאַט פאַר בלינדע קינדער.

15-יאָהריגער יובילעאום פון אינספּעקטאָר וויקטאָר וואַגנער

יובילאַר בעשאָנקען מיט א פערדינסט-קרייץ

דעם 15 ד. ח. איז געפייערט געוואָרען דער 15-יאָהריגער יובילעאום פון אינספּעקטאָר וויקטאָר וואַגנער.

ה' וו. פערנעמט זייט 15 יאָהר דעם אַמט פון אינספּעקטאָר פון די אַפּטייקען און אַפּטייק סקלאַדען אויף לאָדזער וואָיעוואָדזשאַפט.

ה' וו. איז צוליב זיין פרוכטבאַרע אַרבייט בעשאָנקען געוואָרען מיט אַ פערדינסט-קרייץ.

„אַ ביליגע רייזע קיין ארץ-ישראל"

אונטער דער לאָזונג איז נעכטען פייערליך געעפענט געוואָרען דער „וויזאַ"-סערמאַש

נעכטען אָוונד איז אין „וויזאַ"-לאָקאַל (שענקעוויטשאַ 26) פייערליך געעפענט געוואָרען דער יעהרליכער וויזאָ-קערמאַש. דער קערמאַש איז געעפענט געוואָרען אונטער דער לאָזונג: אַ ביליגע רייזע קיין ארץ-ישראל".

דער לאָקאַל פון „וויזאָ" שטעלט מיט זיך פאָר אַ שיף, וואָס פיהרט די עולים קיין ארץ-ישראל.

אין זאַל: פאַנטאָן-לאָטעריע, ברידוש-טישלען, גוטער ביליגער בופעט, אָרקעסטער, אַרטיסטישע אויפטריטען.

דער קערמאַש איז פערזעהען מיט אַלער אַרט סחורות און לעבענסמיטעל צו ביליגע פּרייזען.

דער קערמאַש וועט זיין אָפען 4 טעג.

Dr. med. **H. LUBICZ**
ספּעציאַליסט פאַר ווענערישע און געשלעכטס-קראַנק
צעגעלניאַנאַ 7, טעל. 141-32.
נעהמט אָן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאָכמ. און פון 5—8 אָוונד, זונטאָג פון 9—11 בייטאָג.

קלאנג-קינא
CAPITOL

היינט פרעזענטירן מיר:
„א נאכט אין קאירא"
אין די הויפטראלען: **MYRNA LOY**
ווי אויך דער העלד פון „בן-הור"
RAMON NOVARRO
אויסערן פראגראם:
„נײ-פאלעסטינא"
אנהויב אין געוועהנל. טעג 4,30 נאכמ.
שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

ראדיא-פראגראם

זונטאג, ד. 17 דעצעמבער 1933

9.00 צייט-סיגנאל. 9,05 גימנאסטיק. 9,20 גראמאפאן. ידיעות 9,40 גראמאפאן. 10,05 גאטעסדינסט. 11,57 צייט-סיגנאל. 12,10 ידיעות. 12,15 מוזיק. פריהמארגען. 2,00 רעפעראט. 2,20 פוילישע פאלקס-מוזיק. 3,00 גראמאפאן. 3.20 מוזיק. 4,00 פראגראם פאר קינדער. 4,30 גראמאפאן. 4,45 ליטעראַרישע פערטעלשעה. 5,00 רעפעראט. 5,15 פאלקס-אודיציע. 6,00 „דאס מעדעל מ'ט'ן נדן", אודיציע. 6,40 לייכטע מוזיק. 7,05 ספארט-בעריכט. 7,10 פערשידענעס 7,30 ראדיא-וואך פאר יוגענד. 7,45 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז. 7,50 לייכטע מוזיק. 8,50 אווענד-ידיעות, 9 רעפעראט. 9,15 „אויף די פרעהליכע לעמבערגער כוואליעס", 10,15 ספארט-ידיעות פון די פוילישע ראדיא-סטאציע. 10,25 מוזיק. 11 ידיעות. קאמוניקאטן. 11,05 טאנץ-מוזיק.

מעלדונגען

געזעלשאפט „קולטור — ליגע" לאדז
הנחה בילעטן אויפן אויפטריט פון יאסעלע קאלאדני דינסטאג דעם 19-טען ד. ח.

די טעאטראל ארטיסטישע אפטיילונג גיט ארויס הנחה בילעטן אויפ'ן אויפטריט פון יאסעלע קאלאדני וואס קומט פאר דינסטאג דעם 19-טען אין פילהארמאניע, די הנחות זענען גרויסע.

הנחה בילעטן אין שטאטישען טעאטער
אויף מיטוואך און דאנערשטאג דעם 20-טען און 21-טען ד. ח. ווערט ארגאניזירט 2 גרויסע הנחה פארשטעלונגען אין שטאטישען טעאטער. אויף „די ווילדע בין" צו די ביליגסטע פרייזען, וויל פון 30 גראשען ביז 4,40. ביי דער קאסע ביז 4,40.

הנחה בילעטן אין קינאס
די אפט. גיט ארויס הנחה בילעטן אין די בעסטע קינאס ביי אונז און שטאט די הנחות זענען זעהר בעדייטענדע.

פאלקס - אוניווערזיטעט
היינט זונטאג 8 אוו. צווייטע לעקציע פון ב. וויראווסקי פון ציקל ליטעראטור:
אויפ'ן קורס פון ד"ר גריגבלאט קאן מען זיך פארשרייבען ביז דער ערשטער לעקציע.

שפראך קורסען
סזוערען נאך אנגענומען איינשרייבונגען אויפ'ן קורס פון פרעמדע שפראכען: ענגליש, פראנצויזיש, רוסיש און עספעראנטא. צוליב דעם וואס די לעקציעס וועלען זיך שוין אין קורצען אנהויבען איז געוואונשען ווי אמשנעלסטען זיך צו פערשרייבען.

5 טאגיגער אויספלוג אין זאקאפאנע
די טוריסטיק און לאנדקענטניש אפטיילונג ארגאניזירט א 5 טאגיגען אויספלוג אין זאקאפאנע דער אויספלוג טראגט א טוריסטישען כאראקטער. איינשרייבונגען ווערען שוין אנגענומען.
הנחה בילעטן, איינשרייבונגען און אינפארמאציעס, יעדען טאג אין סעקרעטאריאט פון קולטור-ליגע זאכאדניא 68 (פראנט פארטער) טעל. 191-15 פון 9—10 און 9—4.30.

גראסער-ביבליאטעק אין לאדז, זאכאדניא 68
דער חודש דעצעמבער איז דעקלערט געווארען אלס ווערבע-חודש פאר נייע לעזער. אין דער ביבליאטעק געפינען זיך די בעסטע אויסגאבען אין דער יודישער און פוילישער שפראך, רייכע קינדער - אפטיילונג, חודש - אפצאהל פון 40 גר. און ביים איינשרייבען זיך אין דעם חודש — גרויסע הנחות. די איינשרייבונגען קומען פאר יעדען טאג פון 1 ביז 3 נאכמ. און 6 ביז 10 אווענד, שבת פון 10 ביז 2. און פון 5 ביז 8 אווענד.

הנחה-בילעטן אין קינאס און אויף קאנצערטען. צו בעקומען אין דער באראכאוו-ביבליאטעק, קאשטשושקי 9

די קולטור-קאמיסיע ביי דער באראכאוו-ביבליאטעק גיט ארויס הנחה-בילעטן אין אלע קינאס און אויף קאנצערטען.
די הנחות זענען זייער בעדייטענדע און זענען גילטיג אויף אלע טעג און סעאנסען.
די ביבליאטעק איז טעטיג יעדען טאג פון 10 פריה ביז 2 נ. מ. און פון 4 נ. מ. 10 נ. מ

און קינדערלעך וועט איהר אויך בעקומען...
פאר יעדען מפונק, סיי פאר א דערוואקסענעם, סיי פאר א קינד איז שטענדיג געווען און וועט זיין אויף יום-טוב דאס הויפט-מאכל קוכען.
נישטא אזוי ווי א קוכען געבאקען אויף עטקער'ס פראשעק!
אזא קוכען איז פילכנע, געשמאק, גוט געראטען, און ס'איז תמיד געזונד. אונזערע בעל הבית'טעס וועלען זיך קיינמאל נישט ענטוישען בענוצענדיג ד"ר עטקער'ס „BACKIN", א דאנק וועלכען דאס יום-טוב געבעקס געלינגט שטענדיג.
די ביכעלעך „F", וועלכע ס'ען מיט דער אלגעמיינער אנערקענונג מיט רייך אילוסטרירטע פארשריפטען קאסטען קוים 40 גראשען און זענען צו בעקומען אין אלע דערנעהרונגס-געוועלבער אדער דירעקט ביי דער פירמע
Dr. August Oetker. Oliva.

נייעס פון פעטריקאוו און דער סביבה

(טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט)

קארטאפעל און קויהלען פאר ארבייטסלאזע

טיילט איצט די רעגיסטרירטע ארבייטסלאזע (א האלב קערץ קארטאפעל, א פערטעל מעטער קויהלען און א דאפעלטע שפייז-פארציע).
די שטיצע טיילט דער לאקאלער קאמיטעט ביים ארבייטס-פאנד. (ג.)

די בעשולדיגטע אין דער איינברוכס-גנבה אין דער יודישער קאאפעראטיוו-באנק

ישראל חיים קירשענבערג (פון קראכמאלנא 5) און אהרן סטאפניצקי (קראכמאלנא 39) זענען נעכטען בעשטראפט פאר'ן היגען קרייז-געריכט, אין מחמת דעם, וואס דער צונויפגעקליבענער מאטעריאל איז נישט געווען גענוג בעלעסטיגענד, זענען זיי פריינעשפראכען.
דער הויפט-שולדיגער מענדעל פלאקסשטריטף איז, כידוע, אנהויב יאהר פערמשפט געווארען אויף 2 יאהר טורמע. (ג)

950,000 זלאטעס

וועט אויסמאכען דער איצט אויסגעארבעטער בודזשעט אויפ'ן יאהר 1934/35 (ג.)

א שיינע נדבה

100 זלאטעס פארן קאמיטעט פאר ארבייטסלאזען הילף האט געגעבען דער דיר. מוריצע שפילפאגעל, אינהאבער פון דער פירמע „וואלא קרישטאפארסקא". (ג.)

א שפאציר איבער לענינגראד

(ענדע פון דער 5. זייט).

דא זענען רעוואלוציאנערע א־אפ פון זינען פון דער איבעריגער פינסטערניש, און פון פעלירען רוים, אומגעבונג. מאס אום דיך, איך קום ארייי אין טורמע קעמערל, און וועלכע די רעוואלוציאנערן וועטערוואַ האט זיך פערבראכט; אויפ'ן אכטן אויף דיך גאנץ פון א לאמפ, און זיך אונטערגעצונדען. און באכדעם אין א קעמערל דע־ביי געשטארבען אין גרויס פיין. און אז איז דער קעמערל נומער 55; ווערא פיגנער איז דא געזעסען ביז מ'האט זי אוועקגענומען אין שליסעלבורגער פעסטונג, וואו זי איז אפגעזעסען צוואנציג יאהר באכאנאנד ביז די ערשטע רעוואלוציע פון יאהר 1905 איז געקומען. און אט איז דער פלאץ צווישען טורמע־מויער און טורמע־מויער.. ארבעטער ציעהן אהינצו דורך א שמאל געסעלע אויף שפאציר שטילע, וואו פאליטישע אַרעסטאנטען האבען געקענט נעמען א־פון שילד פון דייערע טאטעס און מאמע אידעע מ'האט זיי, די מאטרילער, זיהן און טעכטע, אוועקגעפיהרט אהער קיין סיביר, אהער קיין שליסעלבורג, אדער גאר צו ווערען אויפגעהאנגען. דער ארעסטאנט איז ארייגעשטעלט געווארען היינטער א זיפ פון איינזערנע דראט; זיינע באהענטסטע זענען אייך געשטעלט געווארען הינטער אנטיקע ענדיגען זיף זיי האבען געקענט בלויז קוים זיך אנקוקען. אנדערע איינער דעם צווייטען האט מען נישט געקענט. דערציו זענען צווישען די צוויי פענגראטעוועס זיך פען שטענדיג ארומגעגאנגען זשאנדארען.

פעטראפאוולאווסקי פעסטונג איז איצט א מוזעאום. אלע טורמע־קעמערלעך זענען פעהיט געווארען, ווי זיי זענען געווען, און מען האט דארט ארייגעשטעלט פיגורען פון מענשען נאכגעמאכטע געשטאלטען פון אמאליגע רעוואלוציאנערע, כדי בעזוכער זאלען קענען האבען א פולע בעגריף. ווי די רעוואלוציאנערן האבען דארטען געליטען. א סצענע דארטען שטעלט אויף פאר, ווי רעוואלוציאנערע א־עסטאנטען אין בעזונדערע קעמערלעך האבען זיך דורכגערעדט, קלאפענדיג אין די ווענט, איך קריג א־ויס פון מיינע אפיציעלע בעגלייטער אז אין דערוועלבער פעטראפאוולאווסקי פעסטונג זענען שפעטער אויך געזעסען פיהרער פון דער צייט ווייליגער רעגירונג. נאכדעם ווי די באלשעוויקעס האבען איהר פערראט. עס הייסט, קרבנות פון באלשעוויזם זענען אויך געזעסען אין דערוועלבער טורמע.

גלייך לעבען די קאזארמע צו די טורמע־מערלעך געפינט זיך די לענינגראדער „מינץ־געביידע", וואו מען מאכט מעטאלענע מטבעות, סאלדאטען בעוואכען די געביידע. זיי געהען ארום מיט די ביקסען אויסגעשטעלט אויף דער פלייצע. דער איינדרוק איז אז זיי היטען נאך איצט די פעטראפאוולאווסקי פעסטונג.

מיינע אפיציעלע בעגלייטער האבען מיר אנגעוויזען מיט גרויס שטאלץ אז גלייך איבער'ן וועג פון פעטראפאוולאווסקי פעסטונג בויט זיך איצט א נייע גרויסע געביידע, וואו עס וועלען זיין וואוינונגען אויסשליסליך פאר אלטע רעוואלוציאנערען. דאס איז גלייך איבערן בריק וואו האט אמאל געהייסען „טראאיצקער" און איצט הייסט ער „בריק פון גלייכהייט" און דער גאנצער געגענד דארטען הייסט „קראסנאיא זאריא", (רויטער אויפגאנג).

ספארט

היינט דער גימנאסטישער סאנגקורס פון וועלט-פערבאנד „מכבי" לאדזער קרייז

היינט זונטאג קומט פאר דער גימנאסטישער קאנקורס וועגען איבערגאנגס-פריז אויפן נאמען פון פערשטארבענעם פיאנער פון אינסטרוקטארען לעגערן פון מכבי-פערבאנד פון פוילען ד"ר עדמונד שענקער.
צום קאנקורס האבען זיך געמאלדען 14 מאנשאפטען פון פאלגענדע פעראיינען: בר-כוכבא (לאדז) מכבי (זגיערזש) מכבי (לאסק) מכבי (קאליש) מכבי (שע אדו).
די בעזונדערע מאנשאפטען האבען צוגעברייט א רייהע ערשטקלאסיגע נומערן, ספעציעל אינטערעסאנט זאגט צו צו זיין די אינסצעניזאציעס פון לעבען אין ארץ-ישראל פון שיראדזער „מכבי" און רעק-איבונגען פון לאדזער בר-כוכבא.
צו די ריכטער-קאלעגיום געהערען: פרוי נעכאמקין-לעבענבוים, ד"ר זילבערשטראם, פראפ. סעגאל, לעאן שטערן און א. אקסענבערג.
די דאזיגע אימפרעזע, וועלכע איז די ערשטע פון זיין מין אין לאדז, דארף האבען דעם גרעסטען ערפאלג.

היינט דער לעצטער טאג פון איינשרייבונגען אויפ'ן ווינטער-לאגער פון מכבי אין זאקאפאנע

דער ווינטער-לאגער רעפעראט פון היגען „מכבי" טיילט אונז מיט, אז די איינשרייבונגען אויף דעם ערשטען קורס, וועלכער פארט ארויס היינטיגען דינסטאג, ד. 19 דעצעמבער ווערען אנגענומען איינשרייבונגען נאך בלויז היינט, זונטאג פון 5—8 אווענט אין לאקאל פון „מכבי" אל. קאשטשושקי 21.
ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, קאסט א 10 טאגיגער אויספלוג 105 זל. און נעמט ארום רייזע-הוצאות אין ביידע זייטען, בעקעסטיגונג אין א פענסיאנאט, קיר-טאקסע און סקי-קורס.

דער קאנצערט פון יאסעלע קאלאדני

דינסטאג קומט פאר אין פילהארמאניע זאל דער 2-טער קאנצערט פון בעליבטען זינגער הומאריסט יאסעלע קאלאדני.
קאלאדני'ס לידער און קופלעטען האבען שוין די גרויסע מעלה, וואס זיי זענען זעהר ווייט פון נוסח פון דער יודישער אפערעטע. זיי זענען נישט פלאך, נישט וואולגאר, געשאפען פון א יודישען טאלאנטפולען אינטעליגענטען הומאריסט.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	82.00
3 פראצענטיגע	בודאוולאנע		—	38.20
4 „	דאלארובקא		—	49.40
7 „	סטאביליזאציע (אמ.)			54.00
8 „	ווארשאווער טאנד-בריף			49.50
8 „	לאדזער	„	„	46.00
ענגלישער פונט	—	—	—	29.13
דאלאר - אפיצ.	5.70,	נישט אפיצ.	—	5.63
גאלד-דאלאר	—	—	—	9.00
גאלד-רובל	—	—	—	4.70
דייטשער מארק	—	—	—	2.12

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84
היינט, זונטאג, דעם 17-טען ד. ח. 12.30 בייטאג
2-טער גרויסער פריהמארגען פון 50 גר. ביז 1.50
פון **בן-ציון ווייטלער** מיט'ן אנסאמבל
אין דער אויסגענומענער שלאגער-אפערעטע צום לעצטען מאל—אויפ'ן פערלאנג פון פובליקום
„יאנקא ציגיינער" אין 2 אקטען מיט א פראלאג און עפילאג פון י. שטשאגאל.
9 אוונט צום פארלעצטען מאל
„די גאליציאנער חתונה"
אין 2 גרויסע אקטען מיט געזאנג און טענץ.
בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

לכבוד חנוכה!
עמפפעהלט
דעם גרעסטען אויסוואהל
פון די נייעסטע אין- און אויסלענדישע
פערפומען
ווי אויך אלערליי
קאסמעטיק
צו די ביליגסטע פרייזען!
די מאדערנסטע פערפומעריע
J. DRUKIER, Zawadzka 5
tel. 175-92.
פאר ענגראסיסטען אעדישטעגדען ראבאט.

קליינע
אנאנסעז
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

ראקאלעז

א גרויס געוועלב, ווי אויך א קליין געוועלב אויף בושעזשינער 57A צו פער־מיטען. צו ערפאהרען אויפ׳ן ארט ביי ווארשאווסקי, אדער ביי ווענמאן, זא־וואדזקא 29. 6801

איבערצוגעבען א שטוב מיט א קיך אין בעסטען צענטרום פון שטאט, נאוואָ־מיעסקא גאס, ווי אויך א געוועלב. אד־רעס צו ערפאהרען אין ארט. 6812

צו פערדינגען א שטוב מיט א קיך אויף שיקאווסקא 16 אהן אפטרעט־געלד. צו ערפאהרען ביי פוקס, מארישינסקא 31

ס׳ווערט געזוכט א פאבריקס־לאקאל. די גרויס פון 300 ביז 400 קוואדראט־מעטער. געווינשען איז א שטאָט, נאר אין צפון־טייל פון בושיזשינער גאס. — אפערטען אין ארטיג, פון דער צייטונג אונטער "B. M." אדער טעלעפ. 126·76 פון 6—7 אווענד. 6800

איבערצוגעבען א שטוב מיט אלע בעקוועמליכקייטען אויף צו פיהרען א פראצאָזיוניע, ביי שולץ, וואלבארסקא 22, פארטער. 6804

צוליב קראנקהייט איז אפצוגעבען א ווהלפו־בורקע. צו ערפאהרען אויפ׳ן ארט, זשעלאזנא 24. 6800

Mieszkania z wygodami 4-pokojowe, 2-pokojowe do wynajęcia. Południowa 28, od 11-1 pp.

Od zaraz do wynajęcia pokój umeblowany dla 1 lub 2-ch panów, z wszelkiemi wygodami z pościelą. Piotrkowska 26 m 22

פערשידענעס

א שותף צו א פאבריק, וואס ארבייט אויס א פאטענטירט מאסען־ארטיקעל מיט געלד, ווערט געזוכט. אפערטען אינטער 10.000 אין אדמ. 6803

איז נעהם אן צו ראָלען שקארפע־טען, הענטשקעס זעהר ביליג. קיליג־סקיעגא 60 לינקס, 2·טער איינגאנג, פארטער, וו. 48. 6810

קישעלעך מאמבורירטע שהנע מוס־טערן צו קאנקורענץ־פרייזן צו בעקומען ביי Meer i Luksenberg, Cegieln. 10

צו פערקויפען צוליב אבריזע אלט מעבעל, אויך קיך־געשיר, וואנע און ברעטער פון רעגאלען. צעגעלניאנא 7, רעכטע אפיצינע. 1. שט. ביז 2 א ווינער ביימען.

חנוכה איז, ווייל דאס קריגעל בוימ־איל האט געברענט 8 מאל אזוי לאנג, ווי עס האט געדארפט ברענען, אזוי איז מיט א לעמפעל, וואס איהר קויפט אויף ווסכאדניא 20. עס ברענט 8 מאל אזוי לאנג און עס קאסט נור 80 גראשען.

Rado-aparat 4-lampowy do sieci elektrycz. w nowym stanie okazyjnie do sprzedania. Wiadomość: Pomorska 11, m. 12.

דיפלאמירטע פיעלעגניארקע נעהמט אן זאסטושיקען, מאסאזשען, אויך דיזשו־רירען. טעלעפאן 118·94. 6740

בוכהאלטער און רוטינירטער ביי־לאגיסט מיט לאנגיעהריגער פראקטיק האט נאך איינינע פרייע שטונדען. פאר אנפרקענען די ביכער גאראנטיר איך מיט הויליג. פרייזען מעסיגע. 6574
Leon Krell, Piotrkowska 86, m. 37

Rzadka okazja! Skrzypce 1700 roku Nicolaus Gagliano do sprzedania. Wiadomość tel. 17787.

MEBLE sypialnie, stołowe gabinety-stylowe, kredensy, garderoby, stoły, łóżka, krzesła. — Brzoża, róża, orzech, dąb piramida Sprzedaje na raty zamienia Stolarnia K. Galara, Warszawska 16, tel. 231·80. 6303

מיר לאדען איין אויף
ווייהנאכטס־פערקויף
פרייזען זעהר נידריגע
KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ROKICIŃSKA 54. Dojazd tramwajami 10 i 16

WZOROWY KOMPLET FREBLOWSKI
syst. Montessori
wraz z rytmiką i początkowem nauczaniem
(na żądanie hebrajski)
ul. Północna 8
w podw. poprz. of 1 p.
Do kompletu przyjmuje się jeszcze dzieci od lat 3½ do 7.
Zapisy w godz. 4—7 pp.

וויכטיג פאר סוחרים און ווידער־פערקויפער פון טריקאָ־וועש!
מיר עמפפעהלען אין א גרויסען אויסוואהל אין די פארנעהמסטע קוואליטעטען קאמגארן, זיידענע און עלאסטישע MACO - אויסארבייטונגען און זעמטליכע דאמען און קינדער־וועש, ווי: רעפארמען, מאטילקי, פיזי, טאג־און נאכט־העמדער, קאמבינאציעס האלטעס א. ז. וו.
Wytwórnia trykotaży **„Hencora"** — wł. — A.Herszkorn
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 64.
בעמערקונג: אויסשליסליכער הורט־פערקויף.

וויכטיג פאר קראוואטען סוחרים!!!
אין דער בעוואוסטער פראדוקציע פון ט. הערשקאוויטש, ווערען אנגענומען ראנאטען, פערשידענע שלייפען און האנד־בינדעס צו זעהר ביליגע פרייזען. קומט איבערציינט אייך.
ט. הערשקאוויטש
וואלבארסקא 31

Przeprowadzki
magazynowanie, ekspedycje oraz codzienny przewóz towarów Łódź—Warszawa najskuteczn. załatwia Łódzko—Warszawskie Towarzystwo Transportowe Dowborczyków 9/11 (Juljusza) tel. 206-90. 9186

ווערקשטעל שירעמס פון און שפאציר־שטעקענס
ס. פייגענבוים
לאדז, נארוטאוויטשא 19

עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען־ און מענער־שירעמס און שטעקענס צו קאנקורענץ־פרייזען. נעהמט אן אלערליי רעפאראטורען פון שירעמס און שטעקענס, אויך צו פערקויפען קאלאשען און באטען.

רוטינירטע
קראנקען־שוועסטער
נעמט אן:
דיזשורען, מאסאזשען
און איינשפריצונגען.
טעלעפאן 157-49

כירורגישער קאבינעט
Dr. med.
J. Szreiber
בעפינט זיך יעצט אויף
Narutowicza 9 tel. 122-95
אפעראציעס, אנאטאמונקעס, הילם אונטערזוכונגען א. א. וו., נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8,30 אוו.
לעמשניצע־פרייזען.

אנ׳אויספארערונג
קיין ארץ־ישראל
האב איך און בעזיץ א פאך. איך וויל זיך בעקענען מיט א מעדעל, וואס וויל פאהרען קיין ארץ ישראל (צוועק — הייראט) ז׳ דארף בעזיצען 4 טויזענד זלאטעס. (געווינשען מיט א פאך) ביז 25 יאהר אלט, אנשטענדיג, שיין און פון א פיינער פאמיליע. איך שטאם פון ארנטליכע עלטערן, שיינע אויסזעהן און וואוקס, נאציאנאל געשטימט, מיט אנגעשר רענאמע. צו ערפאהרען ביי י. ר—ג, פיעטריקאווער 34 וו. 25.

זיכערע הילף און א רפואה!
אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט־פער־גיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס אהן פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל־ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען־קאפ, און עס קאן ארייננעהן אין דעם פים איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דערצו פערדרייען די קישקעס ווערט עס געפעהרליך. ספעציעלע גוטע היילמיטלען בעזונדער; ווי פאר דעם שטארקסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייזונגען ספעציעלע היילגארטען און אפאראטען פאר פערקרימטע פיס און פלאטפיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.
עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אבענד.

זייט דעם ערשטען אקטאבער ד. י. ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע היילאנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
אכטונג

איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען־קאסע.

דאנקזאגונג.
דעם ה׳ ספעציאליסט י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) דרוק איך אויס מיין דאנקבארקייט פאר איינהאלטעני מיר די זעהר שווערע ברוך־ראפטור. אנ׳ערך 25 יאהר האב איך געליטען פון שטענדיגע ווערטאגען און ריינט, א דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט בין איך פריי פון ליידען און בין פעהיג צו דער ארבייט.
דערמיט דרוק איך אויס איהם מיין הארציגסטע דאנקבארקייט.
Tema Rozenblum, Brzeziny.

מאטארען
עלעקטרישע, נייע און געניצטע, ביליגסטע בעצוגס־קוועלען רעפעראטור ווערקשטעל. קאלעקטארען און אנלאסערבייטער ארט עלעקטרישע אינסטאלאציעס, לייכטרערן־רעקלאמע Neon
Ing. J. Reicher & Co.
28 Południowa 28, tel. 21-000.

געזונט איז אנ׳אוצר
Primeros PREZERWATYWY
אין די גאראנטירע פארן געזונט

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום־טוב פון 8—2 נאכמ.

Dr. med. Niewiążski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו., זונטאג און יום־טוב פון 9 — 1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

כירורגישער קאבינעט
Dr. med. M.
Eljasberg
80 פיעטריקאווער 80
טעל. 117-87.
נעהמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

Dr.
J. DOBROWOLSKI
choroby skórne i weneryczne
Nawrot 2, tel. 118·04.

Dr. med.
Z. Datyner
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין־קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148·95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

Dr. med.
ALBERT GOTLIEB
אקושער און פרויען־קראנקהייטען
פיעטריקאווער 26 טעל. 177·50.
נעהמט אן פון 9—11 און פון 4—7 אוו.

כירורגישער קאבינעט
Dra med.
M. Kantor
איז געווארען איבערגעטראגען
אויף זשעלאזנא 5
טעל. 112-22
נעהמט אן פון 1—3 און פון 6—8 אוו.
לעמשניצע־פרייזען.

כירורגישער קאבינעט
פון Dr. med.
A. FORSZANSKI
Piotrkowska 101
tel. 210-76
נעהמט אן פון 1—2 און פון 5—7 אוונט
אפעראציעס, אנאטאמונקעס, קווארץ, דיאטערמיע א. ז. וו.
לעמשניצע־פרייזען.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.